Anul al 21-lea Duminecă 1/14 Decemvrie 1913 Nr. 49

„ARDEALUL" SIBIIU

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:
Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului" Sibiiu.

Foaie politică
Apare în fiecare Duminecă.
Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiiu.

INSERATE:
să primească la BIROUL ADMINISTRAȚIEI (Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani.

Desbateri în dietă asupra Românilor.

Deputatul nostru Dr. Stefan C. Pop scoate la iveală nedreptățile ce ni se fac și cere îndreptarea lor. Ministrul-președinte Tisa îi răspunde, că guvernul vrea pace, dar nu lămurește: Cum și pe ce bază?

In ședința de Vineri a camerei ungare, dl deputat al nostru, *Dr. Stefan C. Pop*, a ținut o mare și însemnată vorbire asupra asupririlor și nedreptăților, ce se fac Românilor, cerând totodată îndreptarea acestor rele, ca apoi să ajungem și noi în țara aceasta la stări mai bune.

Dl Pop a fost ascultat cu atențiune, iar după aceea s'a sculat ministrul-președinte *Tisa*, care a ținut o vorbire diplomatică, bine ticluită, dar prin care n'a spus nimic lămurit: cum vrea el pace cu un popor de milioane? Din contră, la începutul vorbirii face unele amenințări la adresa gazetelor românești, iar la urmă amenință partidul național, că dacă el (adecă partidul) nu se pleacă guvernului și nu se învoiește la orice pace, atunci va porni să se înțeleagă cu moderații (sub moderați e de a se înțelege lăpădăturile neamului nostru).

La auzul acestor amenințări mărturisim fără multă vorbă, că *nu ne înfrică nimic*. Cât pentru așa numiții moderați, credem că măcar acum își vor veni în fire și nu vor cercà să îngreuneze starea partidului național, fiindcă atunci *le poate umblà tare rău în viitor*. Asta să și-o însemne de cu bună vreme!

In cele următoare dăm părțile mai însemnate din vorbirea dlui deputat Pop, precum și celece i-a răspuns ministrul-președinte Tisa. Dl deputat dietal **Dr. Stefan C. Pop** a zis, între altele, următoarele:

Sărăcia în țară.

Onorată cameră! Din cele spuse în zilele din urmă în dietă, cu toții ne-am putut convinge, că statul se sbate într'o stare economică foarte critică (adecă e mare sărăcie în țară). In 6 luni ale anului trecut au fost cu 38 milioane mai multe cheltueli ca venite, iar peste tot venitele statului arată o pagubă de 98 milioane. In fața acestor stări guvernul nu ne dă nici o lămurire în ce privește desfășurarea crizei economice. Și mai cu seamă nu ni s'a dat nici o garanție cu privire la celece se vor întâmplà cu ocazia încassării dărilor în dricul iernii ce vine, — dacă chiar de pe acum avem un deficit (pagubă) de 98 milioane coroane...

Deputatul **Hegedüs:** N'avem deficit de 98 milioane, ci un venit de 99 mii coroane!

Deputatul **Stefan C. Pop:** Acelea sunt cel mult pe hârtie. In faptă guvernul voește să reducă paguba chiar prin încassarea dărilor restante, deși dl ministru-președinte a spus, că cu toții îndurăm mizeriile celor doi ani din urmă. Insuși guvernul recunoaște, că apele cele mari au nimicit ținuturile întretăiate de râurile Mureș, Crișuri și Someș. Cu toate acestea, măsurile de apărare, ce ni s'au vestit, sunt o nimica toată. Ministrii de comerciu și agricultură pun în vedere facerea unor drumuri și poduri nouă, dar cu acestea nu vor puteà curmà marea lipsă de lucru și mizeria, mai cu seamă, că și aceste lucrări se pun în vedere numai pentru primăvară. Unde sunt deci oamenii luminați, cari să ne scape de criză?

Urmările politicei externe.

Peste stările externe (războiul balcanic etc.) ziceți D-Voastră, că am trecut norocoși. Eu cred, însă, că mulți din D-Voastră nu vedeți bine stările din lăuntrul monarhiei noastre. In fața crizei mari de azi, vedem cu durere tot sfășieri și lupte de asuprire, — de pildă și în delegațiuni, — în loc ca păstrându-se respectul ce se cuvine față de stat, de Monarh și de armată, să se facă o critică cinstită a politicei noastre dinafară. Din contră, se trec cu vederea atâtea greșuri. Iar mulțumită acestor greșeli făcute în trecut, am trebuit să stăm un an întreg înarmați până în creștet, și, — fără ca să se fi vărsat un strop de sânge, — am cheltuit o jumătate de miliard (500 de milioane cor.), dar cine știe cât vom mai plăti la urmă! S'au prăpădit însă și o seamă de oameni. Asta din pricina multelor boale și a hranei mizerabile în Bosnia și Herțegovina, cari erau pline de vaiete astă iarnă. In delegațiunea austriacă au fost criticate aceste lucruri, dar în cea ungară s'au trecut peste ele. Ba opoziția maghiară (deputații maghiari contrari guvernului) au atins coarde, cari pot să înstrăineze chiar și pe cei mai statornici aliați ai Monarhiei.

Trebuie să se schimbe stările în Ungaria!

Din partea multora se dorește o mai mare întărire a Monarhiei în afară. Bine! După părerea mea însă, întărirea din afară va urmà numai dupăce se va fi făcut în Austria și Ungaria întărirea din lăuntru. Această părere o au de altcum și unii însemnați bărbați de stat. Vor trebuì să vie vremuri, în cari toate naționalitățile, dimpreună cu Maghiarii, vor trăì pe aceleaș temeiuri de libertate și de desvoltare în această țară.

Nouile schimbări după războiul balnic ne întăresc în credința, că trebue să sosească vremuri nouă pentru naționalitățile din Ungaria. Sunt convins, că noi naționalitățile nu vom atârnà cu cererile noastre vecinic în aer, ci va venì vremea, în care să găsim în această țară și noi condițiile unui traiu întemeiat pe libertate națională, pe înaintare în cultură și bunăstare. Deocamdată nu știm, însă, care va fi omul, ce va deslega această mare cauză. Fi-va contele Tisa sau altul, e de puțină însemnătate. Dar e neîndoios, că celce va înfăptuì aceasta, va face Ungurilor un serviciu mai mare decât naționalităților. (Deputații Unguri tresar la auzul acestor cuvinte atât de răspicate).

Drepturi pe seama poporului, iar nu hatâruri personale.

Repetez încă odată, că nu joacă rol cine va fi acel bărbat, dar el trebue să sosească. Observ însă, că ajungerea acestor stări nu se va puteà întâmplà prin mulțumirea de hatâruri personale, nici cu mituirea unora sau altora, ci **trebue să primească drepturi însuși poporul;** și încă drepturi, cari pot să garanteze desvoltarea națională deplină.

De ce să batjocorește România?

Onorată cameră! Să nu ne închidem ochii în fața celorce se petrec în jur de noi. De pildă, în Austria oamenii politici cu trecere învinuesc Ungaria, că Maghiarimea slăbește Monarhia. In delegațiunea austriacă (despre delegațiuni am scris în numerele trecute. *Redacția)* n'a fost un singur vorbitor, care să nu fi amintit, că e de lipsă a ținea strânse și prietinești legături cu România. Sunt însă două păreri: unii susțin, că răcirea legăturilor dintre Monarhie și România a urmat în urma conducerii necorecte a politicei dinafară a Monarhiei; alții zic, că e de vină șovinismul maghiar.

Ba am văzut, că în delegația ungară s'a dat până și alarma, că Ardealul trebue întărit. Ce însemnează asta? O învinuire fățișe față de România. Iar astfel de învinuiri se aduc tocmai atunci, când bărbați luminați din Austria au trimis la București ca ministru austro-ungar, pe contele Otocar Czernin, care să repareze greșelile, ce s'au făcut în trecut. La noi, dupăcum am spus, voesc cu orice preț răcirea legături-

lor cu România. Nici nu mai vorbesc de batjocurile foilor de astăvară. Când se vorbîà de mobilizarea României, gazetele ungureşti (mai cu seamă cele din opoziţie) revărsau înjurăturile cele mai mari şi mai otrăvitoare asupra armatei române, despre care s'a adeverit la urmă, că erà prietenul cel mai credincios al Monarhiei. Iar din cauza asta e îndreptăţită învinuirea adusă ministrului de externe, că el a jertfit prietenia îndelung probată a României, de dragul unei prietenii trecătoare (a Bulgariei). Aceste învinuiri le-au adus ministrului de externe şi unele ziare mari austriace, în frunte cu „Neue Freie Presse" din Viena. Ba chiar şi foaia budapestană „Az Ujság" (Nr. 273 din 1912) a scris într'un articol de fond: „Noua aşezare a statelor din Balcani, schimbările făcute asupra teritoriilor şi puterea statelor balcanice, ne dictează (îndeamnă) şi nouă (adecă Ungurilor) o altă politică în cauza de naţionalitate. Nu numai cu cuvântul, ci şi *prin fapte*, trebue să le arătăm naţionalităţilor, că o convieţuire a lor cu noi, le dă putinţa unui traiu mai bun şi mai frumos, ca ori unde şi sub orice altă stăpânire" etc.

Iată nişte cuvinte, pe baza cărora s'ar puteà aduce pace în ţară. In felul acesta înţelegem şi noi, Românii, bună înţelegere în această patrie.

Dacă Monarhia voeşte să-şi împlinească chemarea ei între popoarele balcanice, — iar nu să se istovească cu înarmările, — atunci trebue să facă fericite şi mulţumite pe *toate* popoarele, cari locuesc în Austria şi Ungaria.

Nu văd semne de pace!

Amintisem, onorată cameră, că gazetele ungureşti sunt pline de ştiri, că noi suntem scăldaţi în lapte şi 'n unt, ba că contele Tisa a şi vândut ţara naţionalităţilor şi României. Imi pare rău foarte tare, că din toate aceste svonuri despre o schimbare în spre mai bine nimic nu e adevărat. Eu nu văd nimic, din ceeace s'ar puteà dovedì, că guvernul de acum ar măsurà cu o altă măsură decât guvernele de mai naînte. Ba vedem, că ministrul de interne de acum a dat un ordin, prin care a încercat să îngreuneze dreptul de întrunire. Pretinde adecă, ca programul unei adunări să se înştiinţeze cu 48 de ciasuri înainte de ţinerea adunării, iar adunarea însaşi să se înştiinţeze de către patru cetăţeni ungari neatârnători şi de încredere. Cât pentru adunări poporale şi manifestaţii sub cerul liber, afară de obicinuita înştiinţare se mai cere şi concesiune (permisiune) din partea poliţiei...

Impedecarea adunărilor poporale.

Onorată cameră! Aceasta e cea mai mare jignire a dreptului de întrunire, deoarece acei cari vreau să organizeze adunări poporale sunt puşi la bunăvinţa administraţiei. Eu sunt reprezentantul poporului econom; poporul românesc e compus aproape numai din economi. Aceştia de obiceiu se adună sub cerul liber, fiindcă nu au saloane şi săli mari, de altfel în sate nu sunt deloc localuri potrivite. Cunoscând, deci, „bunăvoinţa" autorităţilor administrative faţă de astfel de adunări poporale se poate spune la sigur, că niciodată nu se va permite ţinerea vre-unei adunări de popor, care nu este pe placul guvernului, sau dacă se permite, se retrage permisiunea, îndată ce se observă că o astfel de adunare întruneşte o mulţime mare de popor. Iar când observă că la adunare se prezintă puţină lume şi, că, prin urmare, acel care a convocat-o s'a compromis (s'a dat de ruşine), atunci autoritatea nu împiedecă ţinerea adunării. Noi cunoaştem din trecut acestea şi suntem convinşi că mai ales pe timpul alegerilor acest ordin va face cu putinţă cele mai mari abuzuri.

Sărăcia şi Emigrarea.

In legătură cu cele spuse îndrăsnesc să fac unele observări asupra unor afaceri, ce se ţin de ministerul de interne. Ce priveşte emigrarea, am cetit cu bucurie, că aceasta se va face cu putinţă întrucâtva tuturor celorce nu din plăcere, ci de silă emigrează. Să nu uitaţi, domnilor, că declaraţiile dlui raportor şi deputat Hegedüs, care a spus anume: că ţara tânjeşte într'o mare mizerie, — sunt adevărate. Doar nicicând nu s'au publicat în gazete atâtea publicaţii de licitaţie, doară nici când n'au ajuns în licitaţie atâtea proprietăţi ţărăneşti, ca şi în anul acesta, iar când cineva vede, că vecinul său trimite acasă bani din America şi-şi scapă averea, desperează că el nu se poate mişcà, nu poate merge să câştige şi el bani. Dacă e lipsă de lucru, dacă nu le putem face oamenilor traiul cu putinţă, dacă băncile nu pot da amânări de plată, dacă nu se amestecă statul să preîntâmpine această mizerie, eu am convingerea, că mai ales în timpul iernii să nu împiedecăm emigrarea. Nu sunt sprijinitorul emigrărilor; eu aş dorì să nu emigreze nici un singur om din Ungaria. Dar dacă aţi binevoit să urmăriţi cu atenţiune celece s'au petrecut în subcomisiunea bugetară a Reichsratului austriac, unde, timp de peste cinci săptămâni, au fost desbătute emigrările şi abuzurile emigrărilor, v'aţi putut convinge, că rezultatul a fost, că, deşi se fac abuzuri, delegaţii au declarat că marea emigrare e urmarea crizei economice (a sărăciei) şi se atrage atenţiunea guvernelor să nu pună piedeci cu puterea în calea emigrărilor.

Inchiderea şcoalelor româneşti.

Să vedem acum, cum stăm faţă de ministerul pentru biserici şi şcoale. Aci atrag iarăş atenţiunea dlui ministru mai ales asupra marei bunăvoinţe a autorităţilor subalterne (mai mici), ce acestea arată faţă de şcolile noastre. Eu nu ştiu ce le-a apucat pe comisiunile administrative ale comisiilor comitatense (comisiile dela comitat), că acestea sunt duşmanii de moarte ai şcoalelor naţionalităţilor. Dacă îmi aduc bine aminte, s'a întâmplat în Deva, în comitatul Hunedoarei, că şcolile naţionalităţilor au cerut întregirea salariilor, ceeace e un drept după lege, dar li s'a respins aceasta la vre-o 80 de şcoli, fiindcă inspectorul şcoalelor făcuse propunerea să nu li se dea. Aceeaş dragoste o arată faţă de şcolile noastre şi celelalte autorităţi congregaţionale. In timpul din urmă în comitatul dlui prim-ministru, în Bihor, dupăcum am cetit, şcolile au fost admoniate a treia oară, ceeace înseamnă, că în curând vor fi închise.

Onorată cameră! Aceste şcoli îndeplinesc o cerinţă culturală şi, deşi mai sărace, şi-au făcut datoria. In acest caz leacul ar fi nu închiderea, ci ajutorul, căci doară şi interesul statului cere să se facă cu putinţă acestor şcoli împlinirea neturburată a chemării lor.

Episcopia gr.-cat. maghiară.

Tot de ministerul instrucţiunei se ţine şi chestia înfiinţărei episcopiei maghiare greco-catolice de Hajdudorog. Primii miniştri şi miniştri de mai nainte ai instrucţiunei au promis o revizuire şi că parohiile curat româneşti nu vor fi alipite acestei dieceze. Cu toate acestea şi azi ne-am ales numai cu promisiunile.

Dreptul de păşunat şi pădurile.

Trec acum asupra afacerilor, ce se ţin de ministerul agriculturei. Aici înainte de toate mă provoc la împrejurările cari la noi provoacă atât de des amintitele stări de nesuferit. Două gânduri ale aceluiaş minister totdeauna îşi dau în cap. Ministerul agriculturei vrea, de-oparte, să asigure păşune populaţiei, iar de altă parte şi-a luat de scop cultivarea pădurilor. Aceasta năzuinţă provoacă mereu cele mai mari neînţelegeri. Azi e deja obiceiu, că aşanumita împărţire a pădurei se ţine de autorităţile silvanale. De obiceiu autorităţile silvanale declară de teritoriu silvanal orice teritor stâncos şi sterp. Dimpotrivă, controlorii agronomi vor să deà în orice împrejurări păşuni populaţiei, aşa că această neînţelegere de obiceiu aduce mari pagube poporului agricol.

Din multele exemple amintesc unul singur. Se întâmplă cazuri când poporul îşi paşte liber vitele pe teritorul vre-unui domn de pământ sau proprietar; deoarece până când acest teritor este proprietatea domnului de pământ, el şi hotăreşte asupra lui. Insă deodată se răspândeşte svonul că domnul de pământ va vinde acea păşune. In acest caz ţărănimea cu jertfe mari, lipsită de orice sprijin, cumpără pe bani scumpi păşunea neapărat de lipsă ei şi are credinţa că va plătì ratele din preţurile de păşunat. După ce s'a întâmplat aceasta, vine apoi oficiul silvanal şi declară că acest teritor e păşunat. Aici nu-ţi vei pune piciorul tu, ţăranule! Caută-ţi păşune altundeva, ca să-ţi plăteşti ratele.

Aceste cazuri, nenumărate, vin înainte zilnic. Se întâmplă, deci că, câtă vreme acel ţăran înainte de a face târgul aveà păşune ieftină, după facerea târgului el nici pentru bani scumpi n'are păşune.

In orice caz guvernul ar trebuì să se îngrijească, ca în tot locul să se ţină seamă de interesul poporului. Să fie întrebat poporul dacă interesele lui sunt mai bine servite cu păşune ori cu pădure şi să nu fie declarat pur şi simplu teritor de pădure un loc care din vremile cele mai vechi a fost păşunat. Altcum zădărnicim condiţiile de trai ale poporului. Zadarnic se va recomanda poporului, să facă economìi, când poverile sunt atât de grele pe umerii lui, încât abia-şi mai târeşte viaţa de pe-o zi pe alta.

Procesele de presă.

Dar să trecem în domeniul justiţiei. Poate vom găsì aici o oază, care să ne înseneze şi pe noi naţionalităţile. Recunosc că ministrul de justiţie de acum nu vrea cu orice preţ procese de presă, cum doriau înaintaşii dânsului, dar totuşi sunt şi azi în curgere multe procese de presă. („Foaia Poporului" încă are unul în curgere. *Redacţia).* Cetim în fiecare săptămână, că fie la Cluj, fie la Oradea-mare, fie în Bacica unul sau altul a fost condamnat pentru agitaţie. Sunt de părere, că măcar pentru plângeri să nu fie pedepsit nimenea, să nu le amuţim cu procese de presă,

pentrucă goana împotriva presei stârnește și mai multă amărăciune în sufletul îndeajuns de amărît al poporului.

Românii vreau drepturi pentru popor, iar nu posturi grase!

Dupăcum am amintit, circulă în aier svonul că întregul stat ungar va fi vândut naționalităților. Am tras încheierea că chiar și ceice răspândesc acest svon simt că deslegarea problemei (afacerei) de naționalitate nu mai poate întârzia și nu fac decât să alarmeze lumea, pentruca nu cumva naționalităților nemaghiare să li se dea prea multă libertate. Cea mai mare greșală ar fi ca primul ministru să creadă, că prin mituiri și prin mulțumirea unor hatâruri personale se poate deslegà problema. Partidul din care fac parte n'are nădejdi de această natură. Intre alții însuși contele Andrassy făcuse declarația, că fișpanii (comiții supremi) sunt numai pentru controlul naționalităților și dacă n'ar fi o chestiune de naționalitate, fișpanii ar puteà să se șteargă, dupăce instituția fișpanatului e o moștenire din vremuri vechi, fără nici un rost astăzi. Deci nu că naționalitățile sperează la fișpanate, ci — în cazul când s'ar respectà drepturile noastre, — noi am fi cei dintâi cari am propune ștergerea atât a rangului cât și a titlului de fișpanat.

In scurte cuvinte am arătat pentru cari motive nu pot să am încredere în guvern și, prin urmare resping proiectul (adecă nu votează cheltuelile statului).

•

Sfârșind dl deputat Pop s'a sculat numai decât primul-ministru, contele **Stefan Tisa,** care a început a combate, că doar în Bosnia și Herțegovina soldații ar fi dus-o rău în decursul mobilizării (Ei, despre aceasta ar puteà spune mai bine bieții soldați, cari de sigur se vor mirà, când vor auzì ce-a zis primul sfetnic al țării. *Redacția F. P.)*

Apoi a zis ministrul-președinte, între altele, următoarele: Il asigur pe dl deputat, că domniasa nu osândește mai mult decât mine batjocurile aduse armatei române în decursul mobilizării. Nimic nu întunecă atât de mult vaza Ungariei, ca gazetele șoviniste (Tisa înțelege foile lor jidovești-ungurești), cari umplu lumea cu păreri atât de greșite asupra unor concetățeni de-ai nostri. In acest punct dl deputat are deplină dreptate. Rog însă pe dl deputat să consimtă cu mine, când zic că tot așa este și o parte din presa (gazetele) românească, atât în Ungaria, cât și dincolo în România. (Cum putem consimțì cu așa ceva!? Doar gazetele românești nu sunt în stare nici să se apere cum se cade față de toate batjocurile foilor ungurești! Tot asemenea nu ne putem din destul apăra față de nedreptățile, ce ni se fac din partea cârmuirii. Sau doar vreți nici să nu ne mai apărăm?! *Redacția.)*

Românii în genere **nu sunt persecutați** de loc în Ungaria (poftim cutezanță! *Redacția.)* Soartea Românilor din Ungaria nu joacă nici un rol în ținuta politică din afară a României. (Asta n'o crede doar nici Tisa, decum s'o credem noi. *Red.)* Românii și Ungurii trebue să-și dea osteneli deopotrivă, pentruca să risipească neînțelegerile adunate. Numai așa vor servì interesele neamului lor. Eu m'am silit să-mi apropiu națiunea de această mare țintă. Astfel este a se înțelege și **firul schimbului de păreri, ce le port cu unii din acei concetățeni ai nostri români,** cari au înrîurință asupra unei mari părți a concetățenilor lor.

Pentru ajungerea acestui scop eu aflu numai un singur modru. Concetățenii nostri cu buze românești să primească fără gânduri ascunse — lucrurile de căpetenie și stările de azi, adecă ideia statului maghiar. (Asta însemnează cu alte cuvinte, că să ne mulțumim cu mărunțișuri, iar Ungurii să rămână și mai departe tari și mari, pe când noi buni numai de dări și cătane. *Redacția.)*

Dacă Românii nu se pot azi din destul desvoltà în privința culturală și economică, dacă ei nu pot înaintà, cum ar trebuì, cauza este a se căutà în **nenorocitele desbinări dintre aceste două popoare.** (Recunoaște deci și Tisa, că noi nu putem înaintà cum ar trebuì. *Redacția.)*

Dar iar se întoarce șiretul conte și zice: Românii din Ungaria, în cei din urmă 50 de ani, au înaintat frumos: s'au înmulțit, s'au întărit în avere, au înaintat în agricultură, în comerciu și pe terenul creditului (băncile românești), iar pe deasupra s'a ridicat și o mare și puternică pătură de învățați români. (E drept, că am înaintat, dar nu cu sprijinul guvernului, ci prin puterile noastre proprii. Cârmuirea ne-a pus totdeauna piedeci, pe cari însă le-am învins, ceeace e o dovadă, că în noi e viață și prin urmare, luptând, *trebue* să învingem și să ajungem la o soarte mai bună. *Red.)*

Ce privește **afacerea pășunilor,** aceasta e o chestiune mare și complicată a tuturor părților muntoase din Ungaria. Aici stau față în față două mari interese: interesul de a prăsì vite și interesul de a nu se ruinà pădurile. (Și-al treilea: interesul de-a năcăjì pe oamenii, cari au votat vr'odată contra cârmuirii. *Red.)*

Mai e apoi o chestie: **episcopia maghiară dela Hajdudorog.** Dar cred, că nu e la loc nerăbdarea viie, trezită de faptul, că asupra revizuirii nu s'a făcut încă nimic. Guvernul de acum nu se dă înapoi dela o revizuire a acestei chestii. O să se cerceteze, dacă într'adevăr la această episcopie s'au alipit comune, cari mai bine era să fi rămas la diecezele române de Gherla și Oradea mare. Dacă în această privință s'au făcut greșeli la stabilirea hotarelor, guvernul este gata să repare aceste greșeli. Rugăm numai puțină răbdare, fiindcă lucrul nu se poate face așa ușor, dupăcum se crede. (Aici vedem singurul lucru, unde Tisa recunoaște fără încunjur, că va face unele îndreptări. Dar chestia cu Hodorogul nu poate formà singură condițiile de pace! *Red. F. Pop.)*

Mai observ, că **guvernul va continuà** cu stăruință și putere munca începută, în credința, că va reușì **să ajungă la înțelegere** și cu acea parte a Românilor din patrie, cari până acum au stat în serviciul politicei naționaliste. Dar rezultatul nu atârnă numai dela noi. **Dacă această înțelegere nu se va puteà ajunge,** noi ne vom strădui din toate puterile să ne răzimăm pe acea parte a Românilor din patrie, pe care am reușit și până acum, și sper că în viitor vom reușì s'o convingem și mai mult despre primejdia politicei naționaliste. Această grupare a Românilor va dovedì, că e gata să ne ajute în lupta contra politicei naționaliste. (Tisa amenință aici cu moderații, cu lăpădăturile neamului nostru, cu de-al de Mangra, Szegheszku, Kronkán etc. Dar aceia dintre ei, cari vor ajutà și mai departe la asuprirea noastră, încă să o știe, că le-a căzut steaua! Toată răbdarea merge până la un loc! *Red.)*

Cam acestea a spus Tisa. Asupra felului cum a fost primită vorbirea lui, scriem la alt loc al foii.

Cu paloșul. 94

Poveste vitejască din vremea descălecatului Moldovei

de

Radu Rosetti.

(Urmare).

Mihu nu se mișcă de dinaintea ușii.

— Părinte, zise el, în Cetate nu este numai Balc, dar într'însa mai este închisă o fată nenorocită și nevinovată. Ea este fiica unuia din credincioșii noștri de căpetenie, a kneazului Baloș dela Poiana, unde am fost găzduiți și unde am avut sfatul cel mare de astă primăvară. Am avut norocul s'o scăp din mâna Tătarilor și, împreună cu dânsa, am căzut în acea a lui Balc, la Tamași. Ea este închisă în temnița Cetății; Balc o vrut s'o pângărească, dar Crijatul cel bătrân n'o suferit ca o asemenea fărădelege să se întâmple în zidurile încredințate păzii lui! Cât se află în Cetate ea este teafără, dar chiar mâne Balc pleacă la Suciava, luând-o cu dânsul... Părinte, adause el cu glasul tremurând, iubesc pe această fată, m'am logodit cu dânsa. Nu lăsà ca logodnica mea să fie necinstită de Balc! Fie-ți milă de dragostea noastră! Să strângem pe credincioșii ce-i avem în împrejurimi; într'un cias se pot adunà destui pentruca să spargem păretele ce desparte hruba săpată de Dumneta de drumul care vine pe sub pământ, din oraș la fântâna din Curtea Cetății; până în ziuă putem să fim stăpâni pe dânsa.

— Inainte de a mă gândì la nimicuri, răspunse călugărul cu nerăbdare, trebuie să mă gândesc la mântuirea neamului meu. Nu voiu pune în cumpănă viitorul lui cu cinstea sau cu viața unei fete, fie ea chiar copila kneazului Baloș și ibovnica ta. Uiți, adaose el cu un glas înăsprit, jurământul ce l'ai făcut. Jurat-ai pe sfânta cruce că ai să trăiești numai pentru mântuirea neamului tău, că nu vei urmărì alt țel, că nu vei aveà altă nădejde până ce nu vei vedeà acea mântuire împlinită? Juratu-mi-ai supunere oarbă chiar când îți voiu poroncì să jertfești viața, poate și prieteni? Slab de înger ești tu, mică este iubirea ta de neam dacă te îngrozești la gândul că trebuie să-i jertfești o muiere și dacă vrei să primejduiești viitorul unui neam întreg pentru a scăpà pe o singură ființă. Dar dacă patima te orbește pe tine, datoria mea este să veghiez și să nu îngădui ca slăbiciunea ta să nimicească o muncă atât de sfântă. In lături!

Fără a se depărtà dela ușă, Mihu căzù în genunchi.

— Părinte, zise el cu mânile întinse, am jurat precum zici și vreau să-mi țin jurământul cu sfințenie. Dumnezeu știe că-mi pare dulce de ținut, dar, te rog, nu-l face în zadar crud și nesuferit de dureros. Iți jur că isbânda noastră este mai presus de îndoială și că pricina noastră poate numai să câștige prin darea unei lovituri grabnice și neașteptate.

— Uiți, strigă cu glasul răstit călugă-

Despre Românii din Roşia.

In satele cu neamuri amestecate viaţa e mai vioaie, faptele obşteşti capătă o însemnătate mai mare ca în alte locuri. Saşii şi Românii la întrecere, unii întemeindu-se pe trecutul lor de veacuri, ai nostri sporind, întărind ce au început cu bărbăţie abia numai părinţii lor. Ce au ai nostri mărturiseşte un adevăr cu frumoase învăţăminte: Nu e pomană, ci rodul hărniciei celei mai încordate; străinul n'a dat nici sfat, nici ajutor, dar ai nostri au găsit înlăuntrul lor tot sfatul, ajutorul şi puterea.

Biserică, şcoală, moşie bisericească au făcut la olaltă, unul pe altul sprijinindu-se s'au întărit. Fiind toţi la olaltă, fiecare a stat la adăpostul mulţimei. Uneori s'au aflat şi răsleţi, cari să plece rasna din turmă. Nici un bine n'au văzut, şi-apoi lăpădarea de ai săi, becişnicia e o ruşine pe care n'o sufere pe obrazul său nici porcarul satului, necum alt om, care pretinde a fi preţuit.

Anul 1913 s'a început cu o frumoasă învingere a Românilor în alegerea comitetului comunal. Au scaun în casa satului 8 Români şi cu preotul în frunte. Chiar şi pe treapta cea dintâi a cârmuirii administrative vin multe afaceri, se urzesc, se înoadă şi se dibuesc, astfel că trecând necernute şi necumpănite de aceştia, multe lucruri s'ar croi în faţa cărora poporul nostru ar fi nepregătit şi nedeslusit. Nu tot aşa de curată a fost renoirea primăriei comunale, cu care prilej o mare isbândă ne-a trecut, şi cine ştie când ni se va mai oferi.

In decursul anului s'a cumpărat pământ de 44,000 cor. Aşezat lângă comună, pământul cumpărat a dat 70 de curţi, pe sama viitoarelor familii româneşti, ca turma să se înmulţească. De câţiva ani nouă familii nu s'au mai înfiinţat din pricina lipsei de curţi. Pe lângă această grea sarcină şi cu anii din urmă puţin priincioşi pentru ţărani, s'a mai făcut şi adăptarea şcoalei confesionale cu 8000 cor. Duminecă în 10/23 Noemvrie 1913 a fost sfinţirea şcoalei nouă, iar seara Reuniunea de cântări a adulţilor a dat o producţie cu frumoase coruri şi declamaţii fiind de faţă mult public din loc şi din jur. Tinărul învăţător, dl Toma Benchea şi-a câştigat mari merite pentru introducerea cântării artistice corale în biserică, unde serviciile liturgice sunt întreţesute cu liturgia artistului Dima iar pentru aranjarea de distracţii nobile s'au învăţat cântări corale de compozitorii români: D. Dima, I. Mureşan, T. Popovici, I. Vidu, A. Bena etc.

Sala mare şi frumoasă a şcolii, de aici înainte va găzdui poporul nostru la dese producţii artistice, conferenţe şi instrucţii, pentruca sămânţa inteligenţei, a bunului simţ, cari se sălăşluesc în poporul nostru cât mai degrabă să iasă la lumină şi să-şi dea roadele preţioase. Pe urma generaţiei bătrânilor, cari au tras întâiele brazde ale înaintării Românilor păşeşte un rând de oameni tineri, cărora nu le lipseşte însufleţirea şi hărnicia bătrânilor, de cari se deosebesc şi se ridică peste ei prin simţul de mândrie naţională şi neatârnare, cari erau străine celor vechi îndeosebi faţă de „stăpânii" lor Saşi. Poporul îi iubeşte şi e mândru cu această viguroasă generaţie proaspătă. Din aceştia face parte istetul măestru Ilie Cojocar, măsar şi antreprenor de clădiri, care a făcut casele parohiale şi şcoala cea nouă. De 5—6 ani nu s'a făcut în satul nostru sau în jur o casă sau edificiu public românesc sau săsesc mai cu gust, pe care să nu o fi săvârşit dânsul. In concurenţa grea cu măestrii saşi a isbutit a-i alungà din sat, iar cari au rămas se mulţămesc şi numai cu rolul de cârpaci. Numai cu astfel de oameni putem aşteptà cu nădejde ziua de mâne! *Vecinul.*

Observările Redacţiei. Publicăm cu plăcere rândurile de mai sus, în care se arată frumoasele *fapte*, ce s'au săvârşit în comuna Roşia în timp de câţiva ani. Aceste fapte sunt atât de măreţe, încât nu mai trebuesc mult lăudate, fiindcă orice Român, care le va cetì, îşi poate face uşor judecata asupra bravilor nostri Români din Roşia. Din parte-ne le dorim şi pe mai departe tărie şi putere în munca lor, exprimându-ne dorinţa a stà mereu neclintiţi lângă părintele *Scorobeţ*, care desigur îi va conduce la lucruri şi mai bune în viitor.

Intr'adevăr ne cade atât de bine a vedeà, cât de mult poate face un *adevărat părinte*, cum e dl Scorobeţ, dela care mulţi ar puteà să-şi iee pildă!

Avis.

Toţi abonaţii, când trimit bani sau alte scrisori, sunt rugaţi a ne scrie şi numărul de pe faşia sub care primesc foaia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră asupra mai multor lucruri.

Din comitatul Făgăraşului

Lămuriri în legătură cu alegerile pentru congregaţie.

Lisa, 5/18 Noemvrie 1913

Onorată Redacţiune! In numărul 45 din 3/16 Noemvrie a. c. al respectabilei foi, ce redactaţi, dând un raport despre alegerile din comitatul nostru al Făgăraşului, mă văd învinuit pe nedreptul, că „merit tot disprețul neamului". Din cele ce urmează vă veţi convinge atât D-Voastră, cât şi publicul cetitor, precum m'am convins şi eu, că într'adevăr „Oaia păţeşte ruşinea şi capra face pozna". Raportorul despre alegerile dela noi n'a scris adevărul, sau apoi a voit să ascundă unele lucruri. Ba se vede, că n'a cunoscut nici cele petrecute înainte de alegere, pentrucă atunci ar puteà uşor să deà cu socoteala pe cine cade sarcina nereuşitei listei naţionale şi cine „meritä disprețul neamului" pentru cele petrecute la Lisa?

Cum s'au petrecut lucrurile înainte de alegere. Cetind în foi, ba primind şi în covertă, apelul clubului comitatens român, am observat că eu şi al doilea paroh din Lisa, Alexandru Popa, precum şi parohul din Breaza Nicolae Boieriu, suntem candidaţi în cercul Lisei, şi că acestui cerc, de astădată, aparţine (se ţine) şi cumuna Breaza. Tot în acel apel am aflat, că comunele Sâmbăta superioară apuseană şi răsăriteană nu mai aparţin acestui cer. Neputându-mi da samă, când să se fi făcut arondarea (schimbarea) nouă a cercurilor electorale, m'am dus la Făgăraş şi am cerut deslusiri (în 31 Octomvrie st. n.) dela preşedintele clubului român, Dr. Ioan Şenchia, care mi-a spus că comunele aparţinătoare cercului nostru sunt aceleaşi ca în trecut, adecă nu s'a făcut arondare nouă şi numai din greşială a venit în apel comuna Breaza în cercul Lisei şi tot din greşială au rămas şi comunele Sâmbăta apuseană şi răsăriteană ca neaparţinătoare acestui cerc.

La observarea mea, că mai bună ar fi fost candidarea parohului V. Pop din Sâmbăta decât a lui Boieriu din Breaza, care nu aparţine cercului, ba nu e nici alegător, necum să poată fi ales, mi-s'a răspuns, că candidările făcute „nu-s sfânta scriptură" şi se poate îndreptà lucrul până la ziua alegerii, că e timp destul. Dar nu s'a fă-

---

rul care pierduse acuma cu totul răbdarea şi a cărui ochi străluciau de mânie, uiţi că hotărîrile să iau de mine singur şi că tu eşti numai menit să le îndeplineşti! Să vedem dacă vei îndrăznì să întrebuinţezi puterea împotriva mea şi, apropiindu-se de Mihu, care, deşi în genunchi, mulţumită staturii sale urieşe, aveà umerile lui la înălţimea umerilor bătrânului mic şi sarbed la trup, iar cu capul îl întreceà, îl împinse la o parte.

Mihu, scuturându-se îndată, se dădù în lături.

— Mergi, Paisie, şi îndeplineşte poruncile mele.

Ucenicul ieşì fără ca Mihu să facă nici un semn de împotrivire.

— Părinte, zise el dupăce uşa se închise, ai făcut ceiace ai crezut de datoria Dumitale să faci; voiu face acuma şi eu ceiace inima îmi poroncește să fac, şi, închinându-se, ieşì pe uşă înainte ca Părintele să mai fi putut zice un cuvânt.

— Nu mă aşteptam la asemenea purtare din partea lui Mihu, zise către Stroici călugărul, dupăce se primblă câtva prin chilie.

— Iartă-mă, Părinte, dacă cutez şi eu să zic că o izbucnire neîntârziată a răscoalei mi se pare mai puţin primejdioasă decât Cuviosii Tale. Eu cred că puterile ce le avem la îndemână sunt prea îndestulătoare pentru a ne face stăpâni pe toată Moldova şi a silì pe Sas să fugă peste munţi sau să se închidă în cetatea Sucevei. Apoi, punând mâna astă noapte sau mâne noapte pe Cetatea Neamţului, am pune mâna şi pe Balc, dând astfeliu lui Sas o lovitură de moarte.

— Aşa este, răspunse călugărul, lovitura pentru Sas ar fi cumplită şi pentru noi folosul mare dar, odată cu izbucnirea răscoalei, ai noştri ar strigà şi pe Bogdan de Domn, căci astfel pus'am la cale cu toţii. La auzul unei asemene veşti, Ungurii ar puteà poate să taie calea Voevodului, să-l împresoare cu puteri covârşitoare şi să-l zdrobească. Şi acuma te întreb, bine am sta noi oare atunce? Folosul de a fi pus mâna pe Balc, mare cum ar fi, atârna-va el oare în cumpănă tot atât de greu ca pierderea căpeteniii asupra căreia cu toţii neam unit? Oare nu este de prevăzut că în clipa în care s'ar aflà despre înfrângerea şi, poate, pieirea lui Bogdan, în inimile multor kneji s'ar naşte pofte de Domnie care ar răsleţì puterile, minţile, şi inimile noastre? Imi este oare iertat mie, namestnicului lui Bogdan, mie care în faţa lui Dumnezeu am luat asupra-mi o răspundere atât de grozavă, să primejduiesc astfel izbutirea unor scopuri atât de înalte, pregătite cu aşa de multă grijă şi a căror izbândă este altfel neîndoielnică?

Stroici tăcù, neputând decât să se închine în faţa agerimii de minte şi a prevederii călugărului.

— Sunt încredinţat, urmă acesta, că nu vor trece multe zile şi Mihu însuşi va recunoaşte câtă dreptate am avut să rămân neînduplecat faţă cu rugămintele lui.

— Nu te temi, Părinte, zise Stroici,

cut nimic, de unde eu am ajuns la părerea, că candidările s'au făcut cu mare uşurinţă. Aceasta o constat eu şi din următoarele: In ziua ţinerii şedinţei clubului la 10 ore a. m., când să iau şi eu parte la şedinţă, ca să-mi spun părerile, mi-se face cunoscut din partea unui membru, pe stradă, că şedinţa s'a isprăvit (acel membru e M. Nicoară din Rucăr, care tocmai venià dela şedinţă).

Tot în ziua de 31 Octomvrie n., înainte de a mă sui pe căruţă ca să plec către casă din Făgăraş, mi-se spune, stând de vorbă cu mai mulţi, că unul dintre candidaţii naţionali dela Lisa „s'a schimbat la faţă". Mirat de aceste vorbe ale unei persoane, pe care nu o numesc, ispitind mai deaproape, mi se spune, că candidatul Al. Popa, al doilea paroh din Lisa, a făcut temenelele recerute pe la preşedintelè alègerii, pe la solgăbirău etc. şi astfel a dezertat, cu consimţământul unor factori importanţi (bărbaţi de frunte) ai clubului român comitatens trecând în partidul guvernamental, ce să susţineà, dar cu nesiguranţă, şi despre Boieriu din Breaza.

Acest lucru mi se spune în ziua următoare prin însuşi părintele Popa, care m'a întrebat: eu ce fac? — căci el a pactat (s'a învoit) cu guvernamentalii, e luat în lista lor şi încă la locul prim, şi a lucrat şi lucră pentru reuşita acelei liste. Eu i-am răspuns, că rău a făcut, şi dacă împrejurările nu se schimbă până la ziua alegerii, eu voiu fi pasiv (nu voiu votà), căci îmi este cu neputinţă a luptà singur, la etatea mea, cu sorţi de izbândă.

Cum s'a făcut alegerea. In ziua alegerii, înainte cu o jumătate de cias de începerea votării, a sosit în comună şi delegatul (trimisul) clubului român Dr. O. Vas, care se găzdueşte la parohul Alexandru Popa, cu care în societatea lui Dr. Darányi, candidat guvernamental, să preumblă toată ziua în sus şi în jos, iar alegătorii erau conduşi la urnă de notari şi primari, ba aduşi sub diferite momeli şi terorisări chiar şi de pe câmp dela lucru. După „masa oficioasă" dată de părintele Al. Popa, aceşti doi oaspeţi ai D-sale s'au depărtat pe la oarele 1 după ameazi, fără a fi curioşi de rezultatul alegerii.

Scrutiniul. Din protocolul de votare se poate vedeà, cu numele, că s'au dat 78 ţiduli de votare în urnă: 76 de coloare roşie şi 2 albe. Cele 76 roşii şi 1 albă erau date candidaţilor guvernamentali Al. Popa, Dr. Darányi, Eusiche Stanislav şi Filip Suciu, notar şi vice-preşedinte de alegere, iar una de coloare albă dată pentru candidaţii naţionali, dar şi aceasta a fost respinsă pe motivul, că nu conţine 4 nume, ci numai 3, şi îi lipseşte numerii din coada numelor, cari să arete, că pe cât timp să aleg candidaţii (nemai pomenit!)

Intre aceşti 78 votanţi au fost 11 preoţi, 9 învăţători confesionali şi 3 învăţători comunali. Dintre aceşti 23 inteligenţi un paroh din Sâmbăta, pe care nu-l numesc, a avut curagiul a şterge de pe ţidula sa roşie cele 2 nume din urmă. Un învăţător a avut curagiul a votà cu ţidulă albă, dar de acelaşi conţinut cu cele roşii şi singur subscrisul a votat cu ţidulă albă de conţinut naţional.

Dacă aceşti 23 inteligenţi dintr'un cerc curat românesc ar fi mai îndemnat fiecare pe câte numai un alegător să voteze cu lista naţională, şi nu s'ar fi lăsat terorisaţi şi de coloarea şedulei guvernamentale, oare n'am fi reuşit să o scoatem învingătoare, spre cinstea noastră şi a neamului?... pe lângă toată asuprirea şi teroarea extraordinară a administraţiei? A cui ţinută a fost cum se cade la această alegere?... a celorce s'au lăsat terorisaţi şi de coloarea ţidulilor de votare sau a celui ce nu s'a putut pune să scoată şi castanele altora din foc? Cu cine a votat şi câţi alegători naţionali a dus la urnă corespondentul „Olteanului", parohul gr.-cat. din Râuşor, după al cărui raport tendenţios s'au luat toate jurnalele române? Mai bine ar lăsà parohul Opriş din Râuşor „publicistica" oamenilor cari să pricep la ea şi nu arunce cu noroiul său în persoane cu trecut nepătat pe teren naţional, cari au ştiut şi putut trăì şi fără congruă şi ar ştì şi astăzi etc.

Iosif Cataveiu,
preot român

*

Am publicat aproape în întregime cele scrise de dl părinte Caţaveiu, deşì locul în foaie e tare mărginit. Dar am voit a da ocazie dlui părinte să se pronunţe cu privire la învinuirile publicate în Nr. 45 al foii noastre. Din parte-ne regretăm, că cineva, când scrie la o gazetă, nu are atâta simţ, ca să fie cât se poate de nepărtinitor şi drept. Pentru-că atunci nu s'ar învinuì nimenea pe nedreptul. In cazul prezent noi am fost în bună credinţă, că raportul trimis cuprinde curatul adevăr, de aceea l'am şi publicat. Când colo, din cele spuse de părintele Cataveiu, aflăm lucrurile cu totul altcum. Mărturisim, însă, că nu părintele gr.-cat. din Râuşor ne-a scris nouă.

Dar mai este şi un al doilea motiv, cel mai de căpetenie, că am publicat aproape în întregime lămuririle dlui părinte Caţaveiu. Domniasa desvăleşte, sub iscălitură, slaba conducere, — dacă o mai putem numì conducere, — şi neinteresul celor chemaţi a fi purtat grije de reuşita alegerilor congregaţionale în comitatul Făgăraşului.

Celece se scrie asupra preşedintelui clubului comitatens, dl Dr. Şenchea şi mai cu seamă cu privire la ţinuta dlui Dr. O. Vasu, sunt lucruri cât se poate de slabe. Şi ne-ar plăceà să auzim, că aceşti oameni s'au îşi dau seamă de posturile la cari se îndeasă şi să-şi împlinească datorinţele românești cum se cade, *sau dacă nu să cureţe locul*, — iar atunci se pot pupa cu Maghiarii cât le place, dupăcum a făcut tinărul advocat Dr. Vasu la Lisa. (Cel puţin ştim de-a cui tabără se ţin, iar poporul va ştì cum să-i tracteze şi sprijinească!)

Ce va să zică asta, dle advocat? Pentruce te-ai dus la Lisa? Ca să prânzeşti la masa unui popă românesc (haram de aşa popi!) alăturea cu candidatul guvernamental, sau ca să Te interesezi de reuşita listei naţionale?

O astfel de ţinută e sub toată critica, şi nu avem cuvinte destul de aspre pentru a o înfierà. Zilnic auzim atâtea veşti şi ni-se scriu atâtea lucruri, încât trebue să ne pună pe gânduri ţinuta unor persoane, şi ne întrebăm: Oare ce învăţătură au unii oameni de-ai nostri? Oare ce idei au ei despre cinste, caracter şi disciplină, apoi asupra vieţii publice, ba chiar şi cea privată!?!?

Nu ne putem din destul mirà: cum pot să fie aşa unii advocaţi de-ai nostri? Nu recunosc ei, că *sunt datori* a apărà interesele poporului, de pe spatele căruia trăesc? S'au doară aşa le apără, cum a făcut Dr. Vasu la Lisa? şi alţii în alte părţi? Avem atâtea ştiri de prin diferite părţi, încât azi-mâne trebue să luăm po-

---

că nepotul Dumitale să nu încerce, singur sau cu câţiva prieteni, să scape pe acea fată din mânile lui Balc? Cuvintele lui cele de pe urmă ar puteà să deie de bănuit.

Aice Stroici fù întrerupt prin întrarea lui Paisie, galbân şi fără de suflet.

— Jupânul Mihu s'o dus la Cetate ca să se predeie Crijaţilor, strigă el cu glas întretăiat.

— De unde şii? întrebă Isaia, îngălbenindu-se la rândul lui.

— El singur, m'o ajuns pe drum după ce o încălecat pe calul pe care-l lăsase la uşa sihăstriii şi era urmat de Onea. Mi-o zis să vin să-ţi spun, că se duce la Cetate ca să se predeie Cavalerilor şi lui Balc şi o adăogit că nădăjduieşte că nu-l vei lăsà în mânile lor. Apoi m'o părăsit şi l'am văzut gonind spre Cetate.

Trăsnetul căzând la picioarele lui Isaia n'ar fi putut să aducă în înfăţoşarea lui o schimbare mai cumplită.

— Ce nebunie! strigă el desnădăjduit. Pentru atâta lucru scăpat-o el de moarte la Bacău? Crijaţii, dacă nu astă noapte, dar mâne dimineaţă îl vor pune cu bună seamă la caznă ca să afle tovarăşii şi tainiţile lui.

Tocmai atunce uşa se deschise şi Onea întră Faţa galbănă şi privirea rătăcită a credinciosului servitor dădeà de prisos a înţelege că vestea adusă de Paisie era adevărată. Totuşi Isaia îl întrebă:

— Ce este?

— Când o ieşit Căpitanul dela Cuvioşia Ta, zise Onea care părea foarte tulburat, o încălecat fără să-mi zică un cuvânt, fără chiar ca să mă vadă şi o pornit la vale în fugă, iar eu l'am urmat. Când o ajuns pe Paisie, l'o oprit şi i-o zis nişte cuvinte pe care nu le-am auzit, apoi o gonit spre Cetate. L'am auzit strigând, am văzut podul mişcător scoborându-se, am văzut pe Căpitan descălecând şi trecând podul pe jos, iar când am ajuns la capră, podul se ridicase din nou. Am luat calul Căpitanului şi am venit aice la fugă.

Călugărul străbătù chilia frângându-şi mânile şi strigând:

— Ce nebunie! Ce nebunie!

— Şi ai de gând să-l părăseşti în voia soartei, neîncercând nimic pentru scăparea lui, întrebă Stroici.

Călugărul nu răspunse.

— Nu poţi lăsà ca Păunaşul Codrilor să fie spânzurat sau să moară pe roată, zise Stroici. Moartea lui ar fi o lovitură nimicitoare pentru pricina noastră, o izbândă mare şi neaşteptată pentru Voevod.

— Nu, zise Isaia, care părea că a luat o hotărîre, nu voiu lăsà ca Mihu să fie ucis de vrăjmaşi, căci el singur preţuieşte cât o oaste întreagă. Trebuie să fac pentru Mihu ceiace nu puteam face pentru fata lui Baloş. Părăsindu-l a-şi primejduì izbânda noastră mult mai mult decât a-şi primejdui-o grăbind izbucnirea răscoalei. Chiar astă noapte Cetatea va fi în puterea noastră. Paisie, du-te de dă foc grămezii de cetină din ulmul cel mare care este de asupra sihăstriii şi vină de-mi spune ce focuri răspund. (Va urma.)

ziție cu totul altcum față de unii advocați de-ai nostri.

Dar apoi preoțimea și învățătorimea noastră de pe Țara Oltului, nu simțește disprețul ce-a ajuns-o dela alegerile congregaționale încoace? Nu admit domniile lor, că e rușinea veacului, ca într'un comitat curat românesc, compus numai din sate românești, — iar nu cu mai multe orașe străine, cum e de pildă comitatul Sibiiului, — să rămână fără reprezentanți naționali în congregație?

Așteptăm și dela D-Voastră o îndreptare în viitor, altcum vă tăiați singuri creanga de sub picior: rămâneți azi-mâne conducători fără turmă. Luați-vă pildă bunăoară dela munca frumoasă și românească, ce o desvoltă un adevărat preot și învățător român în comuna Roșia, despre care scriem la alt loc al foii de azi.

Nu dați semne atât de slabe, domnilor, chiar în zilele acestea, când neamul românesc începe a luà un avânt tot mai frumos.

De încheiere ne adresăm bărbaților din comitatul Făgărașului, pe cari îi știm încă cinstiți și cum se cade, cu rugarea: luați D-Voastră conducerea și începeți o viață nouă, vrednică de neamul românesc; noi încă vă vom dà tot sprijinul posibil. Iar pe ceice umblă după hatâruri personale și sunt caractere slabe dați-i la o parte, dacă n'ar vrea să se deà ei de bună voie.

Vorbirea lui Tisa.

In urma împrejurării, că prim-ministrul Tisa a ținut în dietă o întreagă vorbire asupra stărilor dintre Maghiari și Români, — e ușor de înțeles, că această vorbire e cântărită în tot felul, atât de foile ungurești și românești, cât și de presa străină din Austria, ba chiar din Germania și alte țări.

Vorbirea prim-ministrului Tisa mai are însemnătate și din cauza aceea, că el mărturisește oficios (pe față), că s'a pus în legătură cu partidul național român, cu scop de-a ajunge la o înțelegere între Români și Maghiari. Prin aceasta indirect recunoaște Tisa, că chestia (afacerea) românească nu mai este de-a se bagatelizà, ci împăcarea Românilor din Ungaria ajunge o afacere tot mai arzătoare.

Bine înțeles, șiretul conte ar vrea să ne momească cu lucruri mărunte, dacă s'ar puteà. Numai cât la așa ceva nu se va găsì nimenea dintre fruntașii nostri.

Vorbirea lui Tisa am pute-o cuprinde în câteva cuvinte: Prim-ministrul Ungariei vrea pace cu Românii, dar ar dorì, ca acest lucru să-l ajungă cât se poate de ușor, de aceea vorbirea lui e prin multe locuri ticluită cât se poate de șiret. Aci zice, că ni se vor da drepturi, dincolo zice, că dacă nu se va înduplecà ușor partidul, atunci are la îndemână pe moderați. Recunoaște mai departe, că fericirea acestei patrii atârnă dela împăcarea Românilor cu Maghiarii, dar nu spune nimic apriat: Cum vrea Tisa să se ajungă această pace? Ce drepturi vrea să deà?

Ar urmà deci, că din această vorbire nu ne putem alege cu altceva, decât că Maghiarii vreau și se gândesc asupra păcii cu Românii. Deocamdată și asta e ceva, fiindcă până acum guvernul nu voia de loc să știe de încheierea vr'unei păci între Români și Maghiari, ci numai de totala supunere și stârpire a Românilor, cari nici n'au drept să trăiască *ca Români* în țara aceasta.

Că în ce formă vrea guvernul să deà dreptate Românilor, va trebuì să ni se spună mai lămurit în curând. Până atunci noi trebue să avem deplină încredere în conducătorii partidului, cari, — nu ne îndoim, — vor cere toate garanțiile de lipsă pentru viața națională a unui popor de milioane.

Ca întărire a celor amintite mai sus, dăm o parte dintr'o scrisoare a dlui deputat *Dr. A. Vaida*, care spune în ziarul „Gazeta Transilvaniei" următearele:

Cred, că dacă ni se vor dà garanții cum se cade, pentru a trăì aici o viață națională, pe toate terenele vieții de stat, *comitetul va convocà conferența partidului național român*. O conferență națională însă numai atunci are rost, dacă ar puteà comitetul să-i prezinte în toată forma ceeace vrea guvernul să deà. Și-apoi concesiunile trebue să fie de așa, încât ele să nu se mai poată schimbà iarăș spre răul nostru, de vr'un alt guvern în viitor. Numai în felul acesta se poate încheià o pace trainică.

Pentrucă: Decât să încercăm a încheià o pace, care nu s'ar puteà în mod cinstit înfăptuì, fie dintr'o parte, fie dintr'alta, mai bine vom continuà lupta înainte. *Decât un armistițiu, decât o umilire, mai bine lupte și suferințe.*

*

De câteva zile încoace gazetele ungurești, precum și alte gazete străine, sunt pline de svonuri asupra condițiilor de pace între Români și Maghiari. Ba foile șoviniste ungurești au început a strigà, că Tisa și cu guvernul lui au vândut Ungaria naționalităților și României. Asupra condițiilor de pace numitele foi dau următoarele puncte:

Se va pune în aplicare și se va respectà cum se cade legea de naționalități din 1868.

Limba română va fi recunoscută mai bine ca până acum: se va schimbà legea școlară a lui Aponi; se vor înființà școale medii (gimnazii) cu limbă de propunere limba românească; în ținuturi românești limba de propunere să fie limba română și în școalele poporale de stat.

In ministerul de culte (pentru școale și biserici) se va înființà o secție (despărțământ) deosebită pentru afacerile românești. Funcționarii acestei secții vor fi români.

Așezămintele culturale românești vor fi sprijinite din partea statului.

In ținuturile locuite de Români nu se vor mai pune piedeci, ca ei să nu poată reușì în luptele politice. Pentru a se garantà aceasta se vor numì comiți supremi (fișpani) români, iar cercurile electorale vor fi împărțite de așa, ca partidul național român să-și vadă asigurat un număr cuvenit de 35—40 deputați pentru camera (dieta) țării.

Mai sunt apoi cereri românești pe seama bisericilor. Acestea se vor mulțumì prin congruă, iar o parte a Românilor aruncați în dieceza gr.-cat. maghiară dela Hodorog vor fi din nou alăturați diecezelor românești de mai nainte.

*

Cât ce au apărut aceste știri în foile ungurești, guvernul s'a grăbit a declarà, că: „Da, între primul-ministru și între conducătorii partidului național român decurge un schimb de vorbe și idei asupra celor spuse mai sus. Unele lucruri sunt aproape de adevăr, dar altele cuprind multe rătăciri. De aceea să nu se deà prea mare crezământ acelor svonuri". — Așa a declarat guvernul prin foile lui.

*

Ei bine, cum să dăm noi mult crezământ vorbelor lui Tisa în dietă, când vedem, că nici chiar puținele concesiuni mai sus numite, guvernul n'are îndrăzneala a declarà, că le va face?

De aceea mai curând ne temem, că întreagă purtarea lui Tisa e un șiretlic politic. El vrea să ne momească cu vorbe pe noi, în speranță c'apoi va puteà din nou să atragă pe România către monarhia noastră sau să înduplece pe România a nu se da înspre Statele Balcanice ori Rusia. Iar dupăce s'au domolit odată lucrurile, atunci ar puteà pornì Tisa din nou cu „furca ai lungă" față de Valahi, cari „ar trebuì sdrobiți", dupăcum le-ar plăceà grofilor-trântori, despre cari scriem mai la vale.

Considerând toate acestea, conducătorilor partidului nostru le revine o mare răspundere pentru celece fac în aceste zile!

„Apărarea Ardealului"

are de țintă cea mai nouă și mai prostească societate, ce-au declarat-o de înființată grofii-trântori în Cluj. Acești scăpătați și oameni plini de datorii, — fiindcă ei numai cheltuesc, dar nu și câștigă bani, — au început a strigà, că: „Ardealul e în pericol", „Ardealul e o poartă deschisă pentru Valahi, și n'are cine să dea piept cu pericolul" etc. De aceea trebue să ne apărăm! Să nu mai vindem nimic pământ la Valahi, ba să cerem, ca statul să oprească vinderea în parcele a moșiilor mari la nemaghiari.

Acestea și alte bazaconii au hotărît trântorii Ardealului. (Ei se numesc numai grofi, dar de fapt sunt trântori, cari nu lucrează nimic, ci trăesc de pe spinarea altora). Societatea trântorilor, pe care au înființat-o în adunarea ținută la Cluj Duminecă acum, în 7 Decemvrie n., se va numì „Alianța ardeleană". De două ori pe an societatea va ținea adunări comune, pe rând, în cele trei orașe ardelene: Cluj, Murăș-Oșorheiu și Brașov. Cea mai apropiată adunare se va ținea în Maiu 1914 în Murăș-Oșorheiu (care încă e cel mai îndatorat oraș! Bagseamă, fiindcă e în mijlocul Câmpiei, unde e cuibul grofilor-trântori ardeleni!)

Cât pentru izbânda, ce o vor aveà, nici ei, Ungurii, nu sunt în curat. Iată ce scrie, de pildă, o foaie ungurească (contrară guvernului!) din Cluj: „Inafară de guvernul maghiar, dușmanii dinlăuntru ai țării sunt Valahii și Sașii, contra cărora are să fie apărat Ardealul. Aceasta e afară de orice îndoială, dar întrebarea este: Cum să începem munca de apărare?"

La asta le răspundem noi: „Prădându-vă averile mai departe și făcând gură mare, fiindcă așa o să duceți țara aceasta cu totul spre prăpastie". De altcum cu isprăvile trântorilor Ardealului ne vom mai ocupà, pentru că ținem, ca să-i cunoască cât mai bine și Românii nostri.

Epigrame.

Unui moralist.

Inainte de-a da sfaturi
Pline de moralitate,
Cercetează 'ntâi raportul:
Cum stai cu a tale fapte.

Unui linguşit.

Lasă să se ţină bine
De pulpana ta, ortacul,
Căci e lunecuş şi cade
Cum a mai căzut — sireacul.

Unui preot.

Intre multe vorbe spuse
Cele mai adevărate
Le-ai spus la o 'nmormântare:
Nu e om fără păcate.

p. o. o.

Poezii poporale.

Din Miheşul de Câmpie.

Ian uitaţi la mândra mea,
Ce ţoale are pe ea!
Dar nici nu-s de ea cusute,
Ci în fabrică făcute.
Şi nici nu-s de ea lucrate,
Ci din târg îs cumpărate;
Dela cap pân' la călcâe,
Ţoale tot din prăvălie.
Din călcâe pân' la cap,
Din duchean s'a îmbrăcat.
Că Jidanul bucuros
Vinde mândrii ce-i frumos.
Ţoale-s multe la Jidani,
Numai mândra s'aibă bani.
Ea şi are bani destui,
Că vinde ouă şi pui,
Şi dă tot Jidanului
Grâu, ovăs şi cucuruz,
Pentru ţoale tot l'a dus,
La duchian din pod l'a tras,
De nimic n'a mai rămas.
Dar să vezi la ea în ladă,
Câte ţoale stau grămadă.
Şepte ani de-ar vrea să poarte
Şi tot nu le-ar rupe toate.
Tune dracu 'n tine mândră,
Par'că n'ai avut oglindă
Pe obrazi când te-ai mânjit,
Aşa tare ai greşit.
La un loc prea mult ai pus,
Du-te-acasă, te grăbeşte,
Şi 'n alt chip te rumeneşte.

Culese de *Ioan Suciu* june.

Un taur pătrunde în biserică!

Cazul acesta s'a întâmplat într'o biserică romano-catolică din Taragona, în Spania. Era Duminecă înainte de ameazi. Preotul făceà sfânta slujbă, iar biserica era plină de credincioşi, mai cu seamă femei şi copii. Deodată întră în biserică un taur, care scăpase dinaintea stăpânului de pe stradă. Văzând aceasta, cei din biserică au fost cuprinşi de o mare groază, şi au început a-şi căutà scăpare care încotro puteau. Mai multe persoane au fost împunse de sălbaticul taur şi trântite jos la pământ. In fine au sărit mai mulţi oameni, cari dimpreună cu stăpânul taurului, l'au prins şi scos afară din biserică. Chipul nostru ne arată scena, cum a pătruns taurul în biserică.

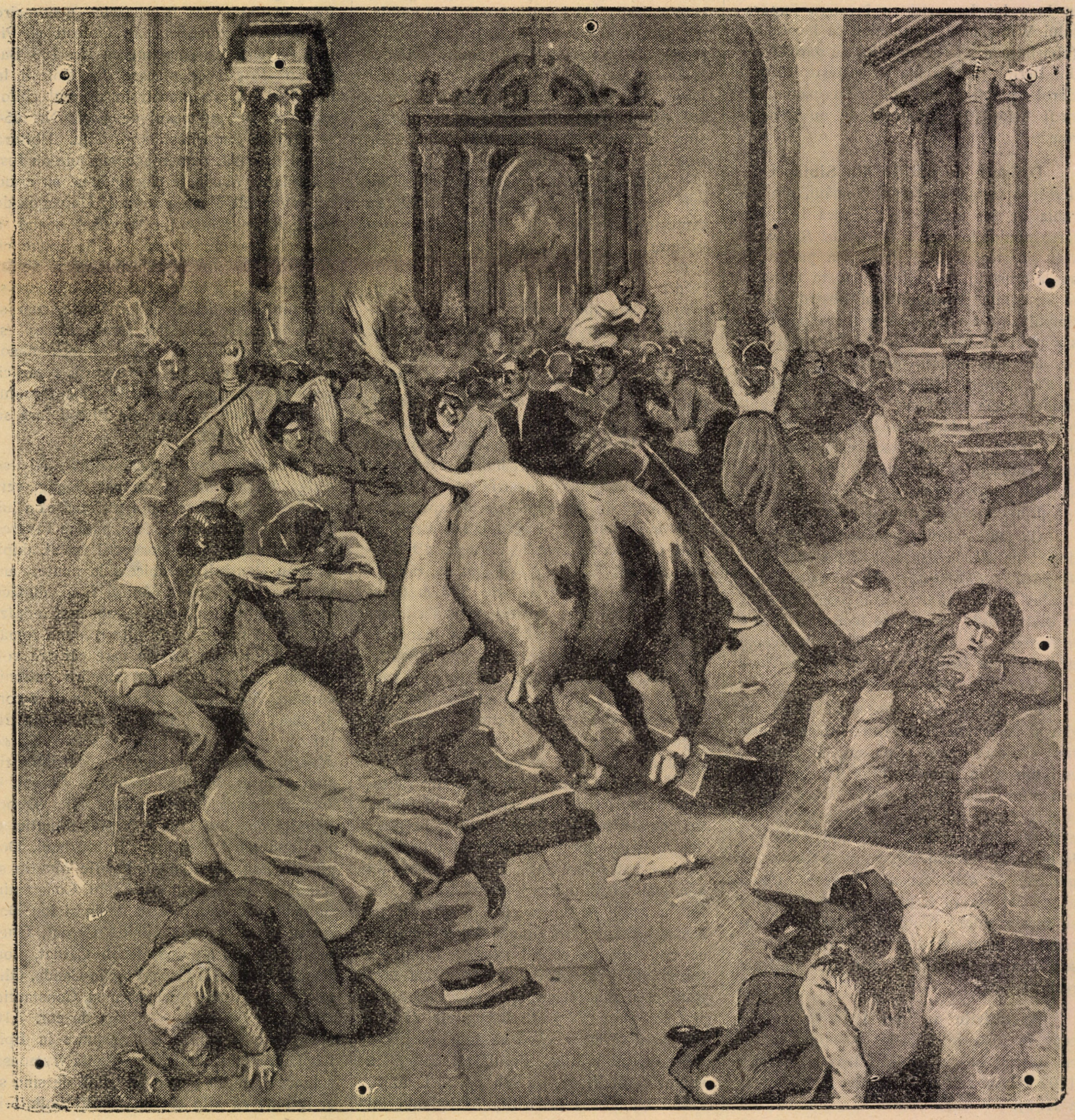

Ştirile Săptămînii.

Sibiiu, 11 Decemvrie n.

Conferenţe la „Asociaţiune“ în Sibiiu se vor ţineà şi în anul acesta. Duminecă acum, în 14 Decemvrie n. va vorbì dl profesor de teologie *Dr. Nicolae Bălan* despre „Ideile religioase ale lui Tolstoi“, marele scriitor rus, mort de câţiva ani. — Duminecă în 21 Decemvrie n. dl protopop al Săliştei va vorbì despre „Baronul Eötvös şi Şaguna“ (Eötvös a fost un mare politician ungur pe vremea lui Şaguna). — Duminecă în 28 Decemvrie n. se va aranjà o seratà muzicalà-declamatoricà, în favorul copiilor săraci. — Duminecă în 4 Ianuarie n. 1914 va vorbì dl *Vasile Stoica*, profesor la şcoala de fete a „Asociaţiei“, despre „Câţiva reprezentanţi mai noi ai literaturei româneşti“.

Acestea sunt conferenţele, ce se vor ţine înainte de serbătorile Crăciunului. Inceputul la 5 ore după ameazi, în sala cea mare a Muzeului Asociaţiunii.

Prinţul Carol al României va întrà în luna lui Ianuarie, cu învoirea împăratului Wilhelm al Germaniei, ca locotenent (obărlaitnant) în regimentul de gardà Nr. 1 din Berlin. După cum se vesteşte, Prinţul Carol va petrece doi ani în Germania. El va fi însoţit la Berlin şi de un general român.

Drăguţa de poliţie din Sibiiu a pedepsit o seamà de ţărani Români, din parohia de jos a Sibiiului, fiindcà la instalarea noului lor preot, dl *Romul Bucşa*, au voit să meargà dela gară prin partea de sus a oraşului, ca astfel să poatà trece pe la reşedinţa Mitropolitului nostru. La timpul său am scris despre scandalul, ce s'a petrecut când credincioşii români gr.-or. au ajuns în faţa poliţiei. Se ştie cum li s'a confişcat (luat) praporul bisericei, fiindcà acela era făcut în colori roşu-galbin-vânăt. Iar dacà atunci nu s'a întâmplat un scandal mai mare, asta este a se mulţumì chibzuinţei Românilor, cari n'au voit să facà întroducerea în slujbà a preotului lor prin un scandal nemai pomenit.

Cu toate acestea poliţia săseascà a pedepsit pe 24 de Români cu pedepse dela *40 până la 150 coroane*, iar *închisoare dela 3 până la 10 zile*. Toatà pedeapsa face la olaltà *1630 coroane* în bani şi *103 zile închisoare*, iar dacà n'ar vrea să plătească pedepsele în bani, atunci au să mai facà *încà 119 zile închisoare*.

Poftim modestie săseascà! Când auzim şi vedem de acestea, ne întrebăm mereu: Oare ce vreau mâna asta de oameni, cari numai în urma vechilor lor privilegii mai sunt încà tari şi mari? Oare nu se cugetà ei, cà faţà de o poporaţiune, cum e şi cea din comitatul Sibiiului (114 mii Români şi 49 mii Saşi) nu e frumos a purcede cu atâta desconsiderare? Cugetà ei, cà tot aşa va fi până-i lumea? Atunci se înşalà amar! Viitorul va arătà! Deocamdatà luăm act de noua bravurà săseascà, contra căreia s'a făcut de altcum recurs!

Asentările pe anul 1914 se vor începe în luna lui Martie. Asentaţi vor fi cei născuţi în anul 1893 (clasa I), cei din 1892 (clasa a II-a) şi cei din 1891 (clasa a III-a).

Turburările în Bulgaria se pare cà nu se vor liniştì aşa uşor. In zilele acestea s'au făcut alegeri pentru dieta bulgarà. La aceste alegeri partida guvernamentalà a fost tare micşoratà, astfel cà guvernul sau va trebuì să se mulţumească, sau apoi să caute a se alià cu vr'o partidà din opoziţie. Agrarii (proprietarii de pământ) şi socialiştii au reuşit în peste 80 de cercuri.

A dat zăpada peste oraşul nostru, precum şi prin alte părţi ale ţării. Dumineca trecutà, spre seará, a început a ninge, dar puţin. Marţi şi Mercuri acum a căzut ceva mai multà zăpadà, astfel cà câmpurile sunt albite peste tot locul în jurul Sibiiului. Vine deci iarna şi ne întreabà: Ce-am lucrat astà-varà?

Viscole şi vărsări de apă se anunţà de prin *Elveţia*. Zilele trecute a bântuit în întreagà Elveţia un viscol puternic, care a făcut pagube mari. Umblarea trenurilor a fost împedecatà prin multe părţi ale ţării.

Pagube mari a pricinuit un viscol din zilele trecute şi în *Peninsula Scandinavicà* (în nodul Europei, de cătrà Rusia). Mai multe corăbii mici au fost scufundate. Oraşul Gotenberg, unde apele au rupt digurile, este sub apà. Mai multe trenuri nu umblà.

Din *Petersburg* (Rusia) încà se vesteşte, cà în urma unei vărsări a râului Neva, au fost acoperite de apà părţile mai joase ale oraşului Petersburg. Din cauza aceasta mai multe mii de oameni au fost siliţi să petreacà într'o noapte din zilele trecute sub cerul liber.

Mari vărsări de apà se anunţà şi de prin *unele părţi ale Americei*. Astfel se vesteşte din New-York, cà după ştirile primite din Dallas (Texas) lângà Brian, un zăgaz fiind rupt, mai multe sute de mii de Negri şi de muncitori agricoli au fost încunjuraţi de apà şi s'au adăpostit pe acoperişele caselor, iar vr'o 50 de persoane ar fi pierit.

Sboruri cu aeroplanul în Sibiiu a aranjat aviatorul sas *Albert Ziegler* (de origine de lângà Braşov). Primul sbor a fost Joi în 4 Decemvrie n., de pe livezile de lângà drumul Nocrichului. Ziegler a învăţat pilotagiul (măiestria de a sburà în aer) la Berlin, ba după cum se spune, tot el şi-ar fi construit şi aeroplanul, care însà nu e invenţia lui proprie, ci după alte modele străine. Sborul a fost frumos, ridicându-se la o înălţime de vr'o 300 metri şi sburând până spre Veştem, apoi s'a întors peste Guşteriţă şi Sibiiu, iarăş înapoi la locul, de unde plecase. Saşii l'au aplaudat cu tărie, iar în decursul sborului, — care a ţinut cam 8 minute, — au fost pus muzica militarà să cânte. Prima înălţare n'a putut-o face însà iute, din cauzà cà nu funcţionà motorul cum se cade.

Dumineca trecutà era să sboare *Ferdinand Saller*, fiul unui mehanic din Sibiiu, cu numele tot Ferdinand Saller, originar din Austria. Acest aviaticăr se pare însă, cà nu-l pot suferì Saşii, fiindcà altcum nu admiteau şi al doilea sbor al lui Ziegler tot în aceaş zi şi cias, ba şi aproape pe acelaş loc, îndeosebi fiindcà Saller anunţase cu mult înainte sborul său pe Dumineca trecutà la 2 ore d. a. Saller a fost însà cuminte şi şi-a amânat sborul pe *Dumineca şi Luni acum (14 şi 15 Decemvrie, la 1½ ore după ameazi)*, când va sburà pe locul de exerciţiu militar. Ferdinand Saller a sburat şi în Viena, pe sub podul Dunării, având un succes deosebit. Aeroplanul lui e invenţie proprie, iar din cauza aceasta nu putem pricepe intoleranţa şi nepăsarea Saşilor faţă de el.

Inţelegem însă totul foarte bine, dacă ne dăm seama de ura Saşilor faţă de tot ce nu-i lucru săsesc. (In cazul prezent a trebuit să iese ura pe faţă; altcum ei ştiu să-şi ascundà gândurile, — de pildà în politicà, — umblând cu doi bani în trei pungi şi gugulindu-se totdeauna pe lângà cel mai tare).

Poliţia oraşului Sibiiu face cunoscut, cà toţi acei locuitori ai oraşului, cari doresc a-şi scoate paşapoarte pentru străinătate, să se înştiinţeze cu opt zile înainte de plecare, fiindcà altcum numai în cazuri absolut grabnice se vor da paşapoartele înainte de opt zile.

Concedierea rezerviştilor. Se vesteşte din Budapesta, cà ministrul de războiu a dat ordin, ca toţi rezerviştii din rezerva suplinitoare, cari au fost asentaţi în anul 1912 să fie concediaţi cel mult până în 15 Decemvrie n. a. c.

O groaznică ciocnire de trenuri în România. Sâmbăta trecutà (noaptea) direcţia generalà a căilor ferate române a fost înştiinţatà cà o groaznică nenorocire s'a petrecut între staţiile Goleşti şi Piteşti. Trenul de persoane cu Nr. 153 Bucureşti—Piteşti ce plecase din Goleşti la ora 9 şi 16, s'a ciocnit în dreptul chilometrului 102 cu trenul de marfă Nr. 654 ce plecase din Piteşti spre Titu. Isbitura a fost grozavă, numeroase vagoane au fost sfărâmate. Maşinele ciocnindu-se au aruncat vagoanele dincolo de linii. Un vagon de manipulaţie a luat foc, vagonul poştal a fost cu desăvârşire nimicit. Se spune cà numărul morţilor şi răniţilor ar fi de aproape 100. S'a telegrafiat după ajutoare şi mai mulţi medici ai căilor ferate, cum şi dl subdirector al căilor ferate Mareş şi Dragu, inspector, au plecat la locul nenorocirei. Din cercetarea întrodusă reese cà vina cade asupra conducătorilor trenului de marfă, care a plecat din Piteşti fără să aibă linia liberă.

Pentru fondul ziariştilor. Ni se scrie: Aflându-mă în comuna Şugag, cercul Sebeşului săsesc, am avut fericirea a luà parte la căsătoria unei fete, anume Floarea Muntiu, unde văzând oaspeţii veseli, după cum au Românii de obiceiu la nunte, am fost foarte mulţumit. Astfel fiind, dupăce s'a scos cinstea miresei, mi-am luat îndrăzneala a le spune, cà în alte comune româneşti dau fiecare Român care cât are voe pentru ziarişti, cari sunt martirii naţiunii noastre. Aşa am adunat sumuliţa de 7 cor. 10 bani. Vă rog primiţi şi puţinul nostru prisos adunat dela inimi vesele. *Oprea Hanciu*, crâjmar în Şugag. Contribuitorii sunt: Oprea Hanciu, Andronie Cernat l. Ioan şi Cosma Jinariu, câte 1 cor. Gheorghe Radian, Ion Lungu, Vasilie Muntiu şi Ion Todescu l. Panfilie, câte 40 bani. Doghe Rodian, Ion Lungu, Vasilie Muntiu şi lina, Ion Creţu, Dumitru Creţu, Constantin Şiufană, Constantin Gros Arsin şi Ion Dogoriu, câte 20 bani, Vasilie Cernat, Gheorghe Dominica Gros, Iacob Cernat, Ion Paştiu, Brânduşia Gros, Loghia Canda, Gligor Cata, Irimie Achimescu şi Constantin Gros, câte 10 bani. — Suma de cor. 7.10 am primit-o, spre a o transpune la Epitropia fondului ziariştilor. Fapta frumoasă a nuntaşilor din Şugag se laudă de sine şi ar fi bine să afle cât mai mulţi imitatori.

Lipsa de lucru. In Budapesta e mare lipsă de lucru. Din cauza aceasta s'au ținut mai multe adunări în decursul săptămânei trecute. Muncitorimea plănuește și alte demonstrații mai mari.

In Cinci-biserici a dat bancrot banca ungurească „Ulmann M. Károly" (de sigur o porodiță cu perciuni). Prin acest bancrot sunt amenințate depunerile la vr'o 1200 de persoane.

Ce face mânia. Un voluntar dela artileria din Mostar (Bosnia), s'a luat la ceartă cu un artilerist pentru o fată. In cearta lor, artileristul a inzultat greu pe voluntar, care într'atâta s'a înfuriat, încât a tras sabia, și i-a străpuns de mai multe ori pieptul artileristului. Acesta a rămas pe loc mort.

Membrii pe viață ai Reuniunii meseriașilor sibieni s'au sporit cu dl *George Baciu*, măestru măsar, care a plătit din taxa de 50 cor., rata primă de cor. 12.50, iar restul îl plătește în 3 rate egale. Dl *Ilie Ștefiea*, blănar, a plătit rata din urmă de 25 cor., iar comersantul din Făgăraș, dl *George Bârsanu*, a plătit două rate à 5 cor.=10 cor. din restul de cor. 40.

A înebunit. Consilierul și directorul substitut de finanțe Emerih Rasdo din Deva, a înebunit, în urma consumării prea mari de alcohol (a beut prea mult).

Iarăși cutremur de pământ în Messina. Dupăcum se anunță din Roma, săptămâna trecută s'a simțit iarăși un puternic cutremur de pământ în Messina, în urma căruia poporațiunea înspăimântată a părăsit cu grămada locuințele, adăpostindu-se prin alte părți libere. Cutremurul a produs mare groază și în locuitorii din Reggio și din Calabria întreagă. E mare temere, că se va repetà grozava catastrofă din iarna anului 1908.

La fondul Aurel Vlaicu pentru ajutorarea tinerilor meseriași cu scop de a-și înmulți cunoștințele în străinătate, au mai dăruit: Mihail Străjan, profesor de gimn. în pens. 10 cor.; Dumitru Ghișa, măestru faur, George Ghișa, sodal rotar, câte 20 bani; Romul Bucșa, paroh (Sibiiu, suburbiul de jos) și soția sa Eugenia n. Joandrea 1 cor.; Ioan Imbăruș, înv., George Dușoiu, inginer, Avram Păcurariu, protopresbiter (Mercurea), Dumitru Barbu, înv. măsar, câte 50 bani; Mateiu Scorobeț, învățător (Mercurea), soția sa Firuța n. Flesеru și copii lor: Lucian, Lucia și Livia, 1 cor.; Simeon Turtea, paroh (Săsăuși) și Nicolae Mohan, culeg. tipogr. emer., câte 25 bani. Starea fondului e cor. 175.50 bani. Pentru prinos aduce calde mulțumite în numele Reuniunii meseriașilor sibieni: Victor Tordășianu, prezident.

O dramă sângeroasă a avut loc în săptămâna trecută, la o bancă din Graz (Austria). Un anumit Alfred Kraus, oficiant la acea bancă, de un timp încoace suferià de nervositate, iar în timpul din urmă începeà din zi în zi a-și neglijà oficiul și devenià tot mai nepăsător față de superiorii săi. In 4 Decemvrie n. dimineața, pe când a întrat în serviciu, directorul băncii, Kele, i-a declarat, că pentru ziua aceea e dat afară din oficiu și totodată, că se va introduce cercetare în contra lui.

Scurt după aceasta, Kraus părăsește edificiul băncii, într'o stare de tot iritată și se duce acasă, unde roagă pe soția lui pentru a merge numai decât la directorul Kele și a se rugà pentru primirea lui. Indată după plecarea soției sale, Kraus își ia două revolvere și un cuțit de vânătoare, pe care îl lasă să-l ascută și apoi astfel înarmat să prezintă în edificiul băncii. Pe când soția lui încă zăbovià la director, deodată întră în odaie Kraus, care strigând amenințà: „Astăzi vă voiu pușcà pe toți" și numai decât trage două focuri de revorver asupra directorului Kele, cari îl nimeresc în partea de sus a șoldului. Se grăbește apoi în odaia direcțiunii, unde asemenea trage mai multe focuri de revolver, dintre cari două nimeresc pe președintele băncii Niemann. După aceea trage alte focuri asupra directorului Krauthorst, pe care îl rănește greu la o mână. Advocatul băncii Sauersig, care încă se afla în aceea odaie și care voià să se furișeze afară din odaie, a căzut împedecându-se la pragul ușei, cauzându-și răni grele la un picior. In acest moment trăznesc de nou mai multe focuri de revolver, pe cari Kraus le-a tras asupra sa însuși. Un glonț i-a întrat în cap, al doilea în inimă, în urma cărora a rămas mort pe loc.

S'a perdut o bivolă de pe hotarul comunei Porcești (lângă Sibiiu). Bivola e de 4 ani și cu părul roșietic, are urechia dreaptă crestată, cea stângă ciontată, vârful coadei alb. Cine a aflat-o sau știe ceva de ea, binevoiască a înștiința Primăria Porcești (Porcsesd) sau pe păgubașa Maria Tudor, Porcești Nr. 393, de unde va căpătà o cinste frumoasă.

ECONOMIE

Ingrijirea şi afumarea buţilor de vin.

Ori cât ni s'ar părea că am spălat o bute, în ea totuși vor rămâneà rămășițe de drojdii și alte necurățenii. Dacă am lăsà butea neafumată cu peatră pucioasă, rămășițele din ea vor începe să putrezască și să deà naștere la niște bureți, cari în graiul poporului se numesc înflorițură sau mucegaiu.

Mirosul de înflorițură pătrunde în doage și spălatul cu apă nu mai ajută. Din doage, mirosul trece în vin, îi strică gustul cel bun și-l face fără preț.

Peatra pucioasă, prin ardere, răspândește în bute un aer cu miros înecător, în care nici o vietate nu poate să trăiască și necurățeniile ce s'ar mai află în bute, nu pot produce (face) înflorițură. Butea va rămâneà curată, dar e de lipsă să o afumăm în fiecare lună odată.

Cei mai mulți dintre viieri, după ce au golit butea de vin, o spală, așa cam ca de clacă, o pun să se svinte și după o săptămână, ori poate și mai târziu, când își aduc aminte, pun într'un cârlig de sârmă sau într'unul de lemn făcut dintr'o nueluță, o pânză de peatră pucioasă, o aprind și o vâră în bute. Capătul dela cârlig îl lasă afară din bute, pe lângă marginea dela vreană și bat apoi dopul. In starea aceasta lasă apoi butea până la cules sau până la trasul vinului. Atunci o destupă, o afumă încă odată și apoi o umple cu vin ori cu must. Câte lucrări, tot atâtea greșeli, cu urmări păgubitoare.

Ca să avem un vin bun, sănătos, fără mirosuri și fără gusturi străine, trebue să-l ținem în vase cât mai curate și bine îngrijite.

Am golit o bute, o spălăm îndată și o clătim cât mai bine cu apă curată. Intoarsă cu vreana în jos, o punem să se svinte și după 2—3 zile o afumăm.

La afumat, ca să nu stricăm vreana buții, și peatra pucioasă să nu picure pe fundul ei, folosim pipa de afumat. Cu aceasta vreana rămâne nevătămată și peatra pucioasă nu va picurà pe fundul buții, ci în blidișelul dela pipă, care atârnă sub ea.

Butea, a cărei vreană nu e destul de netedă și rotundă, nu se poate astupà destul de bine, ca aerul de afară să nu pătrundă la vin. Vinul dintr'o astfel de bute, *seacă mai tare, capătă floare* și se *moaie, slăbește*. Picăturile de peatră pucioasă, cari se grămădesc pe fundul buții încă sunt stricăcioase. Dela o vreme încep să deà vinului gust de *ouă clocite*.

Afumarea buților, înainte de a pune vin sau must în ele, încă e o lucrare păgubitoare, care întârzie ferberea și face vinul mai acru.

Afumarea întârzie și învechirea vinului și-i dă o față veștedă.

Vinul afumat e stricăcios sănătății omului, pricinuește dureri de cap și turburări în stomac.

Vinurile sănătoase nu-i ertat să le afumăm. Afumarea se îndatinează numai la vinurile bolnave, cari încep a se înflorì, a slăbì, a se muià și aceasta tot numai din negrija noastră.

Boalele vinurilor, de regulă urmează din necurățenia vaselor și din negrija cea rea, ce le dăm.

Unii lasă în bute câte puțin vin, în credința, că butea se va păstrà cu miros și gust bun. Ei nu știu, că vinul, așa puțin, se oțătește și butea capătă miros de oțăt. Ori ce bute, pe care am golit-o de vin, trebue spălată, clătită, svântată și afumată.

Buțile și butoaele cele nouă le opărim cu apă ferbinte, în care punem zoda. (La 100 litre apă 2 chilograme zoda). După 4—5 ore golim butea și o opărim a doua-oară numai cu apă ferbinte curată. După aceasta, punem în 100 litre apă 2 chlgr. acid sulfuric și cu aceasta spălăm butea cât mai bine. După spălarea aceasta o umplem cu apă rece și zilnic o prenoim, până când apa rămâne curată și fără gust.

In astfel de vase să se pună mai întâi must și numai după aceia putem pune și vin vechiu.

Buțile înflorite le desfundăm, le radem și le curățim cât mai bine. După ce le-am înfundat, le opărim cu apă în care punem zoda și le spălăm de mai multe ori apoi le clătim cu apă rece și le afumăm. Unii viieri, ca să scoată mirosul din buțile înflorite, le pârlesc. Vreau să scape de un rău și dau de altul. Vinul pus în vase pârlite, capătă miros de fum și numai după mai mulți ani se perde.

Vasele oțătite, se curățà ca și cele înflorite. In apa cu care le opărim și spălăm, topim în 100 litre 4 chilograme soda cristalisată. Le spălăm apoi cu apă curată și le clătim până ce nu mai simțim miros de oțăt.

Spre ştire

tuturor cetitorilor şi abonaţilor nostri, că din săptămâna asta am început a trimite Foaia iarăş Joia după ameazi (pentru părţile mai îndepărtate de Sibiiu), iar Vineria se trimite pentru părţile din jurul Sibiului. In săptămânile din urmă am fost întârziat din cauza tipăririi călindarului. Dacă acum totuşi ar mai fi vr'o comună, — unde foaia tot nu ajunge până Duminecă, — să ni se scrie de grabă, ca să cercetăm şi după putinţă să îndreptăm lucrurile.

Târgurile de ţară.

(Ziua târgurilor e după *calendarul vechiu*).

1 Decemvrie: Feldioara (com. Braşovului).

2 Decemvrie: Făget.

4 Decemvrie: Alba-Iulia, Baia-de-Criş, Baroşsebeş, Paraid, Rodna-veche.

5 Decemvrie: Brad, Cehul din Selagiu, Jibău, Ormeniş, Sighetul-Marmaţiei, Timişoara.

6 Decemvrie: Hasmaşul-Lăpuşului.

In aceste zile se ţine în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se ţin, ca de obiceiu, cu 1—2 zile mai înainte.

Loc deschis.

Din Budapesta. Cine are orice afacere în Budapesta să-i scrie dlui **L. Olariu,** funcţionar în ministeriu. D-sa a deschis în Budapesta un birou de informaţii pentru Românii din provincie ca să-i scape din mânile agenţilor jipuitori.

Cine vrea să-şi cumpere motoare bune, ori vre-o moară, ori alte maşini să-i ceară sfatul dlui Olariu. Cine are ceva de vânzare, cine are lipsă de un împrumut ieftin, cine are orice altă afacere în Budapesta, să-i scrie dlui Olariu, căci va fi îndreptat spre bine şi va primì deslușiri corecte.

La dorinţă trimite gratuit planuri de mori, cataloage de motoare şi alte maşini. Adresa: *L. Olariu,* Budapesta, II., Margitkörut 11.

Prima sbârceală (încreţitură) ivită pe faţa unei femei frumoase, este prima sa supărare serioasă. Noi însă îi dăm un mijloc, prin care toate acestea sbârceli să dispară. E deajuns să se folosească de excelentul mijloc Crème Simon, care-i redă pielei iarăş elasticitatea şi face să dispară atât primele sbârceli cât şi alte multe sgrăbunţe şi urâciuni, ce s'ar afla pe faţă. Dacă mai foloseşte încă pe lângă aceasta şi voeşte a-şi întregì frumseţa ei, e de lipsă a mai folosì şi Pudra de riz Simon, care e preparată din reis curat şi care întrece toate pudrele de talc. Prin folosirea acestora îşi va redobândì iarăş frumseţa de mai înainte, care o va păstrà până la adânci bătrâneţe.

Editura şi tiparul "Tipografia Poporului„.
Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Sfatul bun e ieftin!

Cumpăraţi numai mijloace bune pentru spălarea rufelor, căci numai aceste sunt ieftine şi de folos, fiindcă sunt spornice şi cruţă albiturile. Vă rog, a observa la cumpărarea săpunului asupra numelui „Schicht“ şi „Cerbul“. Săpunul de sub aceste mărci Vă scuteşte rufele de stricăciunile produse de alte multe mijloace de spălat, aproape fără valoare, şi oferează rufelor o curăţire deplin coi respunzătoare.

Cel mai ideal prav de săpun pentru înmuiarea rufelor este: Extractul de spălat „Lauda femeii“!

Sfatul rău e scump!

Nu urma sfatului rău: a cumpăra mijloace de spălat **ieftine,** cari în esteriorul lor sunt foarte asămănabile cu **Săpunul Schicht,** căci aceste sunt cele mai **scumpe**; despre folosirea lor să atrage de urgenţă atenţiunea, fiindcă cele mai multe din ele sunt cu conţinuturi din materii cu totul necurate, cari mai mult bagă rufele şi mânile în boală decât le curăţă şi dă rufelor după spălare un miros greu şi ordinar.

Cel mai ideal prav de săpun pentru înmuiarea rufelor este: Extractul de spălat „Lauda femeii!“ 1309

Publicaţiune.

Comuna **Hóföld** (Fofeldea) **esarândează** prin licitaţiune publică, **Duminecă în 14 Decemvrie 1913,** la 11 ore a. m., în cancelaria comunală **Ospătăria** sa comunală de sub Nr casei 75 pe anii 1914—1919.

Preţul strigărei e 800 cor. şi vadiul 10 %. Condiţile de licitaţie stau espuse în orele oficioase la cancelaria comunală.

Ospătăria constă în parter din 1 odaie cu 1 culină şi 2 pivniţe, iar în etaj din 3 odăi şi 1 culină.

Hóföld, în 20 Noemvrie 1913.

Primăria comunală.

Toma Sava, primariu **Aureliu Milea,** notar comunal.

Un tinăr meseriaş

în etate de 26 ani, bine făcut şi sănătos, statură de mijloce, caută pentru **căsătorie** o fată sau văduvă, etatea şi zestrea nu hotăreşte. Dar să cere să fie bună econoamă, sănătoasă şi să aibă şi ea ceva zestre. Eu am o avere frumoasă şi meserie bună. În oraşul unde sunt, de meseria mea alt meseriaş nu este. Am casa proprie şi nu şed cu părinţii la olalta.

Ofertele să se trimită pe adresa **„O. Z. V“,** postrestante, **Zám.** 1431

Maşină de clocit pui

pentru 140 ouă, **se vinde ieftin** în Sibiiu, Str. Seivert 13, (Conradwiese).

Nr. 159/913 1460

Publicaţiune.

Comuna **Oltalsósebes** (Sebeşul de jos) esarândează Duminecă în **21 Decemvrie n. 1913** la 4 ore p. m. pe calea licitaţiunei publice **muntele de paşunat cu oile** pe timpul de vară, **„Fătu“,** pe 1 eventual 3 ani, 1914—1916.

Vadiul e de 10% dela preţul strigării de 800 cor.

Condiţiunile de licitaţiune se pot vedeà în cancelaria comunală.

Oltalsósebes la 8 Decemvrie 1913.

Primăria comunală.

Ocazie potrivită.

Din cauza altei intreprinderi **închiriez lucrătoarea** potrivită pentru diferite meserii: tâmplari, rotari, ferari, tinicheri, lăcătuşi etc., ce se afla la o poziţie bună în Sibiiu. Informaţii se dau la administraţia „Foaia Poporului“ în Sibiiu. 1429

Păşunat de oi

cam vreo 150 jug. bine încărcate cu iarbă sunt de **arândat pe timpul de iarnă.** Pe locul acela sunt şi cam **30 care de fân,** şi dacă le-ar cumpăra cineva momentan, i-aş da locul pentru păşune gratis până la sfîrşitul lui Martie 1914. Tot aceasta moşie e şi **de vânzare** şi constă toată din **190 jug. catastrale.** Locul să află în **Híria (cercul Maros-Ujvár).** Interesaţii să se adreseze la **Romulus Muntean** în **Alba-Iulia (Gyulafehérvár).** 1427

Publicaţiune.

Comuna **Szecel** vinde în **28 Decemvrie n. 1913,** la orele 9½ a. m., prin licitaţiune publică, ce se va ţineà în cancelaria comunală, **nuiele de răchite nobile** bune de împletit corfe, produse pe teritor de ½ jug. catastral. 1462

Preţul strigării 100 cor.

Primăria comunală.

Vânzare de casă.

Din mână liberă să vinde prin licitaţie căsile din Sibiiu de sub Nr. 17 strada Schützengasse, constătătoare din 4 odăi si supraedificate, edificiu nou, locuinţă comodă aproape de Erlenpark, Luni în **15 Decemvrie a. c.** la 3 ore p. m. în cancelaria advocaţială Dr. Adolf Hirsch, în Sibiiu, strada Cisnădiei Nr. 5. 1452

Un tinăr român

în etate de 27 ani, doreşte cunoştinţa unei **tinere române** din familie bună şi bine cresăută, până la etatea de 25 ani, **pentru a se căsători.** Tinărul e anteprenor de păduri şi doreşte după căsătorie a-şi desface un comerciu. De aceea să recere ca respectiva să aibă unele cunoştinţe de lipsă pentru a purta o astfel afacere şi să dispună şi de ceva avere. Ofertele sunt a să trimite la administraţia „Foaia Poporului“, de unde apoi să vor trimite respectivului tinăr. 1432

Spre binevoitoare atenţiune!

Aducem la cunoştinţa onoratului public, că am cumpărat vechea şi renumita mare prăvălie de vinuri a d-lui **Iosif Schultz** şi o vom conduce mai departe sub firma împrotocolată.

Iosef Schultz nachfolger

Wolf & Schultz.

Noi încă ne vom năzuì, ca şi antecesorul nostru, spre a servì muşterii nostri cu vinuri curate şi bune.

Cu toată stima: 1463

Rudolf Wolf şi Karl Schultz.

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului“ unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea din toate ţările şi din toate cercurile sociale, atât inteligenţă cât şi popor.

De aceea „Foaia Poporului“ este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii şi alte instituţiuni, cum şi anunţarea a tot felul de mărfuri şi articli ce trebuesc persoanelor singuratice sau în familie. — Informaţii asupra preţului inseratelor se dau cu plăcere la

Administraţia „FOII POPORULUI“

Călindarul Poporului

pe anul 1914

„Călindarul Poporului“ spune, — pe lângă însemnarea exactă a sărbătorilor de peste an, — *cum va fi vremea în anul 1914,* după călindarul de 140 ani, apoi toate cele de lipsă despre poștă, telegraf, ștempele etc., precum și numele tuturor bărbaților noștri, cari stau în fruntea Conzistoarelor române gr.-or. și gr.-cat. După aceea urmează date despre școalele noastre poporale, despre gimnazii, seminarii, școalele de fete, apoi numele și locul unde se află reuniuni culturale, reuniuni de femei, de cântări, de meseriași, de binefacere, de agricultură, însoțiri sătești, bănci, tipografii etc. etc. La toate aceste reuniuni e pus și numele conducătorilor lor. Ca un lucru bun, ce trebuie să se afle într'un călindar cum se cade, se poate numi felul cum sunt aranjate **târgurile de țară după luni și după comune,** unde se arată pe lângă târgurile de mărfuri și **târgurile de vite, oi, cai etc.** *Aceasta e o întocmire, ce nu se află în nici un alt călindar românesc, decât în „Călindarul Poporului“.*

Ca ceva nou cuprinde „Călindarul Poporului“ o **cronologie națională,** adecă toate faptele și întâmplările mai mari, prin cari a trecut neamul românesc **dela începutul Istoriei Românilor până azi.**

Mai sunt în Călindar vreo 30 de articoli mai mari și mai mici, apoi poezii, glume, vorbe înțelepte, poezii poporale etc.

Din mulțimea chipurilor amintim următoarele:

Aurel Vlaicu
Aeroplanul lui Vlaicu
Vlaicu în aeroplan
Cum a căzut Vlaicu lângă **Băneşti**
Drumul, pe unde a mers
Vlaicu în spital
Vlaicu pe catafalc în Câmpina
Inmormântarea lui în Bucureşti
Medaliile lui Vlaicu, dăruite de regele Carol
Visul lui Vlaicu, de a trece Carpații
Casa părintească, unde s'a născut Vlaicu
Binținții, satul lui Vlaicu

Apoi dela mobilizarea României:

România vrea războiu (demonstrația din București)
Ministrul-președinte Titu Maiorescu
Gorniștii anunță mobilizarea
Adunarea cailor și a trăsurilor pentru războiu
Plecarea rezerviștilor în războiu
Infanteria română
Două regimente de grăniceri
Bicicliștii români gata de plecare
Binecuvântarea trupelor în Iași
Armata română: artileriști, dorobanți, vânători, gendarmi, geniu, călărași, roșiori, artilerie de câmp, marinari
Regele Carol al României
Regina Elisaveta a României
Ferdinand, moștenitorul tronului
Prințul Carol al României
Generalii: Averescu, Hârjeu, Crăiniceanu, Iarca și Culcer
Familia imperială rusească, (țarul, țarevna, cele 4 fete)
Impărțirea ajutoarelor la rezerviști
Podul peste Dunăre la Corabia

E cel mai vechiu și mai bun călindar, care cuprinde în anul acesta, — al 29-lea, — foarte multă literatură de cetit, precum și la **100 ilustrații** dimpreună cu **4 harte** (mape) **mari:** toate **țările locuite de Români, Cadrilaterul** cuprins de România dela Bulgaria, **țările balcanice înainte de războiu,** apoi **țările balcanice** cum s'au împărțit **după războiu.**

Ca adaus la „Călindarul Poporului“ se află o frumoasă fotografie a mult iubitului și regretatului nostru aviator **AUREL VLAICU,** precum și alte **14 ilustrații** diferite în legătură cu moartea lui Vlaicu. Atară de acestea mai sunt în Călindar încă vr'o **80 de ilustrații** dela mobilizarea României, armata română, generalii români, vederi din Cadrilater, etc. etc. Apoi cele 4 mape (toate pe o coală mare), fotografiile iubiților noștri răposați Iosif, Chendi etc.

Prețul 40 bani

cu trimiterea pe poștă **5 bani** mai mult

Ceice au făcut Podul
Trecerea armatei peste pod
Artileria și cavaleria română în Bulgaria
General Bogdan, pe un tun luat dela bulgari
Prizonieri bulgari
Portul Silistra
Vederea orașului Silistra
Oameni din Silistra
Intrarea armatei române în Silistra
Vaporul român „Dacia“
Orașul și portul Turtucaia
Vederi din Dobrici
Palatul din București (unde s'a încheiat pacea)
Chipurile tuturor delegaților, cari au încheiat pacea dela București, — cu totul 20 chipuri
Reintoarcerea armatei în București etc. etc.

Cum se poate comandà „Călindarul Poporului“?

Cine comandă cel puțin **20 exemplare** și le plătește înainte cu câte **40 bani** bucata, mai **capătă două călindare pe deasupra** și se trimit toate acasă plătite de poștă.

Aceia care cumpără **25—50 exemplare** le capătă cu **28 bani,** dela **50 bucăți în sus** cu **24 bani** unul, dar **trebuie să plătească și posta** la primire.

Banii trebuiesc trimiși totdeauna înainte de aceia, cari voesc să capete călindare cu aceste prețuri atât de ieftine. **Numai comande dela 30 exemplare în sus se trimit și cu rambursă,** adecă să se plătească la scoaterea dela poștă. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauză că atunci vine prea scumpă posta.

Pentru revânzători.

Toți aceia, cari voesc a vinde călindare să se adreseze la administrația „Foii Poporului“, La acei **revânzători,** cari sunt oameni de încredere, dăm călindare și ca să le plătească dupăce le vor vinde, numai cât atunci nu e rabatul chiar așa de mare. Pe lângă plătirea după vânzare, dăm călindarul: **cu 28 bani acelora cari comandă dela 50 bucăți în sus, iar cu 30 bani acelora cari comandă mai puțin de 50 bucăți.** Ei au însă **a plăti și posta,** fiindcă pachetul se trimite neplătit.

*

Intr'un pachet de 5 chilo întră 30 bucăți. Pentru pachete de 1 chilo până la 5 chilo costă posta **72 bani.** (E deci tot atât a trimite un pachet de un chilo sau de cinci). Iar dacă călindarele se plătesc numai la scoaterea dela poștă, atunci costă un pachet dela 1—5 chilo 84 bani.

*

Toți ceice comandă călindare, sunt rugați a cetì bine aceste condiții de vânzare. Indeosebi ne adresăm acelora, cari comandă câte 4—5 călindare, pe cari să le plătească când scot pachetul dela poștă. Așa ceva nu se poate, fiindcă costă prea mult posta. Din cauza asta, ceice comandă numai 4—5 bucăți, să trimită banii **totdeauna** înainte.

De aceea să nu treacă nimenea cu vederea a-și cumpărà „Călindarul Poporului“, tipărit la **„Foaia Popo. ului“** în Sibiiu. Acest călindar poate să steie pe orice masă românească, iar pe deasupra e așa de ieftin în comparație cu bogatul cuprins

De vânzare în toate librăriile, la comercianții români, precum și la „Foaia Poporului“ în Sibiiu.

Nr. 655/913 1461

Publicare de licitaţiune.

Comuna **Oltalsósebes (Sebeşul-de-jos)**, comitatul Szeben, **vinde** pe calea licitaţiunei publice verbală împreunată cu oferte închise, de pe un terinor de circa 60 jug. catastrale în »Râu Ionel« 9360 m³. şi 1350 m³. **lemne de fag**, la trupină în pădure.

Licitaţiunea se va ţineà în **21 Decemvrie n. 1913** la 4 oare d. a. în cancelaria comunală.

Preţul strigării: 20,610 cor.
Vadiu . . . . 2061 „

Ofertele ulterioare nu se iau în considerare. La ofertele închise e a se aclude vadiul. Condiţiunile de licitaţiune precum şi a contractului de încheiat se pot vedeà la primăria comunală precum şi la curatoriul silvanal cercual din Nagyszeben.

Oltalsósebes, la 8 Decemvrie, 1913.

Primăria comunală.

Lemne de fag
pentru foc prima

în blane neplutite pe vagon (10.000 chilograme greutate) cu cor. 200.—
1 stângin (blane de 1 m. lungi) „ 40.—
1 stângin (blane de 1 m. lungi) tăiate şi crepate „ 44.—
1 stângin lemne de stejar în b'ane aduse acasă „ 30.—
Butuci din lemne de foc moale în vagoane sau în mic, recomadă cu toată stima

Eduard Zimmermann
Sibiiu, Strada Gării (Bahngasse) 4
1430 Telefon Nr. 230.

Uimitor de ieftin!
710 buc. pentru numai cor. 3·75.

Un orologiu aurit minunat precision »Anker« cu umbletul de 36 oare pre lângă garanţă de 3 ani împreună cu lanţ frumos, o cravată de mătasă pentru domni, un ac masiv de cravată, care nu se rupe, 3 bucăţi batiste fine, un inel pentru domni cu peatră scumpă imitată, un spiţ pentru ţigări din spumă de mare imit., o oglindă minunată de buzunar pentru toaletă, un aparat pentru fotografat la moment, un scobitor de dinţi fin constătător din 4 părţi, broşă pentru dame „Noutate“ o păreche de bumbi de manchete din aut double „Ideal“ cu închizătoare patentată, uu album minunat cu chipurile cele mai frumoase ale universului pentru cari fiecare trebue să aibă interes, un colar minunat pentru dame din mărgele orientale, cari nu se sparg, 20 obiecte fine pentru corespondenţă şi încă 610 obiecte necesare pentru casă, toate laolaltă împreună cu orologiul, care singur valorează banii aceştia, costă numai cor 3·75. Trimiterea se face cu rămbursă prin Export-Haus „LOUVRE“ 1373

F. Windisch, Krakau Nr. M/28
nuretrcCeiimNB. on

Nouele **călcâie de gumi**

„BERSON“

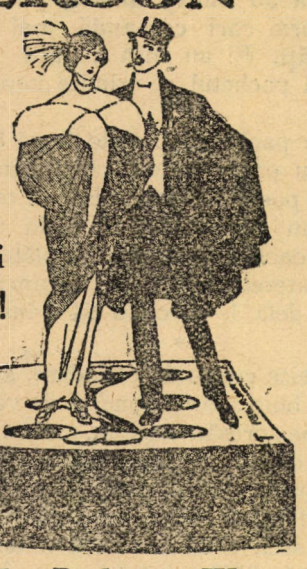

le poartă orice om, care preferă

eleganţă şi mers plăcut!

1082

Bersonwerke, Budapest-Wien

Se vă însemnaţi că:

1. **Emulsiunea lui Scott** este unica, pregătită după experienţele îndelungate ale lui Scott şi care după un trecut de 40 ani priveşte cu mândrie atât înapoi cât şi înainte.
2. **Emulsiunea-Uleul de peşte alui Scott** este compusă din substanţele cele mai fine şi din alte stofe crude naturale de prima clasă, de aceea este de o bunătate fără margini şi de un efect puternic uimitor.
3. **Emulsiunea-Uleul de peşte alui Scott** este o preparaţiune de o bunătate mare şi gustoasă, uşoară de mistuit şi un mijloc întăritor pentru aţâţarea poftei de mâncare, atât pentru oameni mai înaintaţi în etate cât şi pentru copii.
4. **Emulsiunea lui Scott**, mulţămită compoziţiunii sale, îşi păstrează în totdeauna gustul neschimbat şi are acelaş efect atât în timp de vară cât şi de iarnă.

Totuş numai Emulsiunea lui Scott dispune de acestea şi nu alta!

Preţul unei sticle originale 2 cor. 50 fil. De vânzare în toate farmaciile. Trimiţându-se 50 fil. în mărci postale la adresa SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Wien, VII şi pe lângă provocare la ziarul acesta, să trimite prin o farmacie un pachet de probă gratuit. 1309

Moşie de arândat.

Pe Câmpie se află de dat în arândă o moşie în mărime de 200 jug. catastrale, loc de sămănat, păşune şi rîturi excelente. Informaţii mai deaproape şi adresa se poate afla la administraţia foii noastre. 1448

Ludovic Ferencz

croitor de bărbaţi
SIBIIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stofe de toamnă şi iarnă în mare asortiment.

Noutăţile

sosite chiar acum, **pentru haine de bărbaţi stofe engleze şti, franţuzeşti şi indigene,** din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: **Sacko, Jaquete** şi **haine de salon,** cu preţuri foarte moderate.

Deosebită atenţiune merită noutăţile de stofe pentru **pardisiuri** şi **„Raglam“,** cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecţionate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atenţiune a On. domni preoţi şi teologi absolvenţi. — **In cazuri de urgenţă confecţionez un rând complet de haine în timp de 24 ore.** — Uniforme pentru voluntari, cum şi tot felul de articli de uniformă, după prescripţie croitura cea mai nouă.

„COSINZEANA“ — gratis!

o capătă de acum pân' la Anul-Nou, toţi acei cari, dorind a aveà această bine îngrijită revistă ilustrată românească, — **trimit de pe acum abonamentul pe cel puţin jumătate din anul 1914, — adecă 6 cor.**

Folosiţi prilejul, trimiţând taxa la adresa:

Administraţia „Cosinzeana“
1459 **în Orăştie (Szászváros).**

Advocatul
Dr. Victor Muntean
şi-a deschis cancelaria advocaţială
în **SIBIIU**
Piaţa mare Nr. 22

Advocatul
Dr. Ioan Muţiu
şi-a deschis cancelaria advocaţială
în **SIBIIU — NAGYSZEBEN**
Srtada Urezului Nr. 29.

Aviz.

O tulumbă în stare bună, să află **de vânzare** la „Reuniunea pompierilor voluntari“ din Săliste (Szelistye, Szeben m.).

Comanda Reuniunii pompierilor voluntari. 1434

1064

După cum susţine ştiinţa de azi, Odol e dovedit ca cel mai bun mij oc pentru dinţi şi gură.

Preţul: sticlă mare K 2·—
„ mică „ 1·20

O curte

de vânzare, se află la o poziţie foarte bună; în **Ocna-Sibiului' Str. Lungă.** Doritorii să se adreseze la **Ioan Oprişor, Ocna-Sibiului Str. Morţilor Nr. 2.** 1428

„ARDELEANA“
institut de credit şi economii în Orăştie

Primeşte depuneri spre fructificare cu 5, 5½ şi 6%

după mărimea sumei, terminul de abzicere şi după natura depunerei

Darea de interese după depuneri o plăteşte institutul

1447 **Direcţiunea.**

Aparat minunat de cârpit
pentru lucrări croşate, pentru ţesături, pentru rufe şi lucrări de lână

Prin folosirea, neasămănat de excelent, a minunatului **nostru aparat de cârpit** să cruţă mult vederea ochilor şi să cruţă timp; durabilitatea, frumseţa şi potriveala lucrării o prestează într'o stare cu totul plăcută şi proporţionată. Acest **aparat de cârpit** e un mijloc de o ajutorinţă grandios de mare, mai cu samă la cârpirea ciorapilor şi la alte obiecte de ţăsătorii, precum şi la cârpirea fustelor, copertelor pe masă, servetelor lepedeauălor (ciarciafelor) rufelor de vânători şi la alte vestminte etc. şi fiecare **cârpeală** intreprinsă o execută aparatul nostru cu o repeziciune **uimitor** de repede şi proporţionat, lăsându-o în urmă ca nouă. Mii de scrisori de recunoştinţă despre bunătatea acestui aparat am **primit** din toate părţile. Preţul unui aparat de cârpit complet împreună cu deslusirile necesare la conducerea ei costă cor. 3.—; **3 buc.** cor 8.— Expedarea se face cu rambursă prin

M. SWOBODA, Wien III/2, Hiessgasse 13–348

MOBILE
lucrate solid şi conştienţios ...

333 se pot comanda la

EMIL PETRUŢIU
Fabrică de mobile
SIBIIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37

Specialist în:
mobile de tot felul pentru tineri nou căsătoriţi, mobilări de hoteluri, vile, institute, cafenele şi restauraţiuni

= Telefon Nr. 47 =
cu legătură în com. întreg

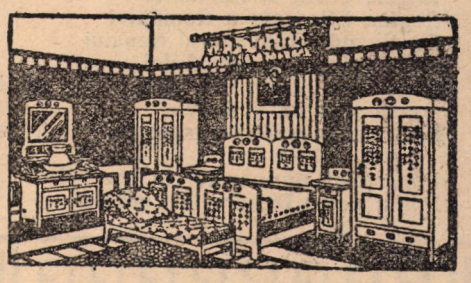

Atelier propriu **de tapiserie**
Se lucrează după planuri artistice

Pastă de dinţi
KALODONT
apă de gură

1044

e cel mai bun

călcâiu de gumi

Reprezentanță pentru Sibiiu și împrejurime 1395

A. Henrich & W. Müller, Sibiiu

Cărbuni

pentru foc din lemn de nuc din Lupen

de folosit mai cu samă pentru **lăcătuși și fierari** precum și pentru încălzirea locuințelor, recomandă

cu toată stima

Eduard Zimmermann

Sibiiu, Strada Gării (Bahngasse 14

Telefon Nr. 230.

Renume universal

are ciasul de buzunar marca „Sirena", 14 cor. aur american double, anker-remontoir ce merge 36 de oare. Prin cumpărarea întregei producceri din aceste ciasuri, mă aflu singur în poziție a putea oferi pentru prețul grozav de ieftin de **4 cor. 90 bani** acest cias, care posede un mehanism prima elvețian, astfel că nici nu se poate deosebi de nu cias de aur, ca costă 100 cor. Pentru mersul regulat garantez 5 ani. 1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucăți 9 cor. 50 bani. Mai departe oferez un cias Gloria, de argint, pentru buzunar, cu 3 cor. 60 bani. La oricare cias se alătură în cinste un lanț elegant aurit. Nu e nici un risic. Schimbarea e permisă sau se dau banii înapoi. Trimiterea cu rambursă prin 1085

S. KOHANE, export de ciasuri

Krakau. Sebastiangasse Nr. 15.

Câștigul cel mai mare eventual un milion marce	**Anunț de noroc**	Câștigurile sunt garantate de stat

Prima tragere 18 Dec.

Invitare de participare la

Șanzele de câștig

ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în care trebue să se câștige sigur 1211

13 milioane 731.000 marce.

In urma hotărârii guvernului, loteria aceasta s'a îmbunătățit foarte mult prin mărirea capitalului, astfel că aproape toate câștigurile s'au urcat cam cu 40 procente față de mai nainte, prin ceeace aceasta loterie are cele mai bune șanze de câștig.

Câștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos până acum a fost

600,000 de marce

iar pentru viitor s'a urcat la

un milion de marce.

Celelalte câștiguri mai mari pot fi eventual de:

900,000	marce	305,000	marce
890,000	„	303,000	„
880,000	„	302,000	„
870,000	„	301,000	„
860,000	„	300,000	„
850,000	„	200,000	„
840,000	„	100,000	„
830,000	„	90,000	„
820,000	„	80,000	„
810,000	„	70,000	„

precum și multe câștiguri de câte 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 20.000, 10.000 marce etc.

In total loteria conține 100.000 de lozuri, din cari 56.028 de numeri — adecă mai mult ca jumătate — în decursul celor 7 trageri trebue să fie trase.

Prețurile oficioase a lozurilor de clasa primă sunt: 1310

Loz întreg	Loz de jum.	Sfert de loz
10 M. 12 K	5 M. 6.—K	2·50 M. 3—K

Planul oficios de lozuri provăzut cu emblema statului în care sunt espuse prețurile lozurilor din clasele diferite precum și consemnare a câștigurilor, îl trimit la dorință gratis și franco.

Fiecare participant primește lista oficioasă a tragerilor imediat după trageri.

Câștigurile să plătesc prompt sub centrala statului. Comande rog acuma sau cel târziu până la

18 Decemvrie n.

Samuel Heckscher sen., bancher Hamburg (Nr. 953).

Tăiați aici

Comandă la Dl **Samuel Heckscher** sen., bancher, Hamburg (Nr. 953)

Trimete-mi .....

Loz întreg à 10 marce (12·— K)
„ de jumătate „ 5 „ (6·— „)
„ „ un sfert „ 2·50 „ (3·— „)

Adresa: .....

.....

Prețul aici alăturat ca mandat — Trimiteți cu rambursă (Ce mai dorîți, să nu costeze)

CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE

AVIZ

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște primește

depuneri spre fructificare cu **5 și 5½%**

după mărimea sumei și terminul de abzicere. Darea de interese o plătește institutul. :::::::

1123 Direcțiunea

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari în SIBIIU

este foarte bună și gustoasă!

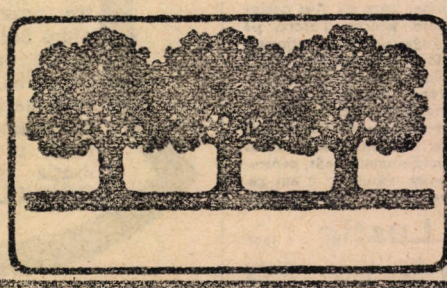

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la oraș cât și la sate

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu

---

Ocazie foarte potrivită

la prăvălia de încălțăminte

Vasilie Ban, „La cisma mare roșie" Sibiiu, strada Oanei Nr. 7

pe lângă prețuri ieftine.

Tot felul de ghete, în orice anotimp, cu prețuri de reclamă.

Prețuri:

Principiul meu este: Câștig puțin, vânzare mare!

Ghete în Chevreaux, Box sau Kalv:	
Pentru copii, mărimea . .	20—25 = K 3—4
„ „ „ . .	26—28 = „ 4—5
„ „ „ . .	29—34 = „ 5—7
„ „ „ . .	35—39 = „ 7—9
Papuci de jumătate pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv	„ 4—14
Ghete înalte pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv	„ 8—14
Ghete de lucru pentru domni, tari, esecuție în Kalv sau piele de vichs . .	„ 7—
Ghete în Chevreaux sau Box:	
Ghete pentru domni cu gumi sau băleri	K 9·50
„ „ „ „ bumbi sau Ideal	„ 10—
„ „ „ Kobrak	„ 14—
„ „ „ Osteria	„ 12—
„ „ „ formă americană .	„ 13—
„ „ „ formă americană, cu bumbi și băleri	„ 10—
Ghete pentru domni, piele Antilope în toate colorile	„ 20—

Mare alegere în:

cisme pentru copii și domni

Camași cu 4, 4½, 5 și 9 cor.

În duminecă și sărbători e deschis până la 10 ore a. m.

Depozit bogat sortat!

1305

A. Henrich & W. Müller

Prima fabrică de piele sibiană

Sibiiu, Bachgasse Nr. 3—5,

își recomandă fabricatele lor precum: **tălpi pentru opinci** din piei întregi de boi și bivoli, Vaches-Croupons și tălpi de bivol cu margini și fără margini în diferite cualități.

Mai departe se află în **depozitul fabricei** un mare asortiment în **Părechi de opinci tăiate** pentru femei, bărbați și copii. **Brandsohlkipsen** și diferite **bucăți de tălpi** căzute. **Piei de vacă de vachs,** lucii sau și în pregăteala lor **Pittlinguri de vachs,** „ „ „ „ „ „ **Kipse de vachs,** „ „ „ „ „ „ **Piei de vițăl de vachs,** „ „ „ „ „ „

Piei crepate de vachs, Boxpittlinge, Mastboxe, Roxcalf, Chevreaux în diferite fărbi și fabricate. **Piei de oaie** în fărbi diverse. **Căptușeli de oaie.** Asortiment bogat în toate necesitățile aparținătoare pantofăritului și cismăritului și în calapoade.

Călcâie de gumă.

Difevite lacuri, creme și mijloace pentru conservarea ghetelor. În despărțământul nostru propriu să pregătesc, la dorință și după măsură, toate părțile de sus la ghete (fețe) prompt și pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețuri solide! **Fabricate proprii!**

Serviciu coulant exact!

Straie de iarnă Himalaya

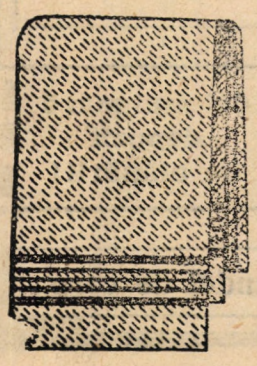

pe lângă prețul de jumătate.

Din cauză că am cumpărat dintr'o fabrică o parte întreagă de **straie de iarnă Himalaya**, a căror icoană e alăturată ací, cari sunt pentru iarnă **de o neapărată trebuință, fiind foarte moi**, în colori cenușii, și cu broduri frumoase de diferite colori, cam 200 cm. lungi și 130 cm. largi, le punem în vânzare pe lângă **prețurile uimitor de ieftine** anume:

1	bucată straiu de iarnă Himalaya costă numai	cor.	1.90
3	„ straie „ „ „ „ „ „	„	5.55
6	„ „ „ „ „ „ „ „	„	10.80

Să expedează pe lângă rambursă prin Spezial-Versandthaus.

GUSTAV GREINER, Wien, III.,

Hauptstrasse 87 E.

100.000 oroloage!

Din cauza războiului balcanic sunt silit a pune în vânzare 100.000 de oroloage din argint imitat cu mașinărie Anker-Remont. excelentă așezată în Rubine, care au fost desemnate pentru Turcia. pe lângă prețulde batjocură de 3 Cor. bncata 2 buc. Cor. 5 80, 5 buc. Cor. 14·—, 10 buc. Cor. 27·—. Așadară nimenea să nu întrelasă această ocaziune de a și comanda acest orologin excelent și într'adevăr de jumătate cinstit. Comandă numai deeât, pentrucă în scurt timp vor fi toate vândute, 3 ani garanție în scris. Trimite pe lângă rambursă prin

Simon Lustig 1370
Uhrenfabrikslager. Neu Sanc z 6 24

„Aruncă-te omul meu"

Cel mai nou și mai voios joc pentru societăți!

Atât pentru oameni crescuți cât și pentru copii și societăți noul nostru joc **„Aruncă-te omul meu"** este peste tot un joc voios, la care se poate împărtăși cât de multe persoane, cărora le produce cea mai frumoasă și interesantă petrecere. Asemenea pentru **reuniuni, cluburi, casini, ospătării** etc., precum și **pentru fiecare familie**, este de cel mai mare interes, fiindcă produce peste tot multă voe bună și încordare. In execuție foarte fină, completă împreună cu conducerea necesară, costă numai **cor. 3.**

Se trimite pe lângă rambursă prin casa de noutăți

M. SWOBODA, Wien,
III/2, Hiessgasse 13—348 1444

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să **răspândesc pretutindenea**, în toate **țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se ofere îndeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI". ▪▪ Informații să dau și comande să primesc la administrația „FOII POPORULUI". ▪▪▪▪**

Balsamul apotecarului A. Thierry

e un mijloc neîntrecut la boale de plămâni și de piept, moderează catarul, oprește flegma, ușurează durerile tusei. Are efect excelent la aprindere de gât, răgușeală și la boale de gâtlej, friguri, îndeosebi sgârciuri în stomac și colică. Vindecă boalele genitale și hemoroide, curăță rărunchii și întărește apetitul și mistuirea. Servește tare bine contra durerilor de dinți, a dinților găunoși, contra mirosului de gură și alte boale de dinți și de gură, încetează mirosul provenit din gură sau stomac. Mijloc bun contra limbricilor. Vindecă tot felul de răni, orbanț, bășici provenite din ferbințeli, buboaie, buburuze, **răni provenite din arsură, membre degerate**, sgrăbunțe, bube ce-au eșit pe piele, dureri de **urechi** etc. Să nu lipsească din nici o familie, îndeosebi când bântue epidemii de influență, holeră și alte epidemii. Scrie la: 1072

A. Thierry, apotecă la Îngerul păzitor în **Pregrada** bei Rohitsch
12 sticle mici sau 6 sticle mari sau 1 sticlă mare specială cor. 5·0
La comande mai mari e prețul mult mai ieftin!

Singura veritabilă 1072
Alifie-Centifolia a lui Thierry

Împiedecă și oprește înveninarea sângelui. Face de prisos operațiile. **Se folosește: la femei cari lăptează**, la pornirea laptelui, împotriva împetririi peptului, la orbanț, inflamație de picioare sau de os, răni, picioare umflate și **la mâncarea osului**; apoi la răniri de sabie, împunsături, împușcături, tăieturi și sdruncinări, precum și la înlăturarea din corp a obiectelor străine, ca: sticla, țanduri, pietriș, alice, spini etc., la tot felul de umflături răni, carbunc, chiar și la **cancer** (rac); la negei pe mâni sau la picioare, bășici, răni la picioare, **răni de arsuri**, la slăbire provenită din zăcut mult, bășici de sânge, curgeri de urechi etc. etc. **2 cutii costă K 3·60**, pe lângă trimiterea înainte a banilor sau cu rambursă. Se capătă la apotecarul **Török Jozsef** în Budapesta și în cele mai multe apotece din țară. En gros se află la drogueriile: **Thalmayer și Seitz, Erezii Hochmeister și Frații Radanovits** în Budapesta. Unde nu e deposit să se comande direct dela:

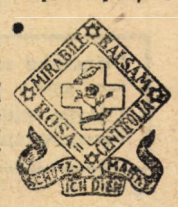

A. THIERRY, Apoteca la Ingerul păzitor în **PREGRADA** (lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

Nu-i reclamă — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

Haine pentru domni, dame
băieți, fete și copii
bluse, rochii, jupoane, negligés și costume pentru dame

Mare alegere! Prețuri fără concurență!

!

Cel mai mare depozit de blănării!

Strada Cisnădiei, Palatul comandei de corp.

Picătură de apă

văzută la microscop.

Picăturile de lichid extrase din plămânii unui ftisic, a doua zi după moarte, cuprindeau microbii care se văd mai jos.

Gudronul de Guyot, omoară acești microbi în apă și în plămâni.

Sunt vreo 30 de ani, de când Guyot, farmacist distins în Paris, a reușit a face gudronul solubil în apă. Grație acestei invenții, se găsesc azi la toți farmaciștii sub numele de Gudron de Guyot, o licoare de gudron foarte concentrată, care permite de a prepară instantaneu, la nevoe, o apă de gudron foarte limpede și foarte eficace. Pentru aceasta este destul a turnà una sau două linguriță de cafea cu gudron de Guyot în fiecare pahar cu apă sau cu lichidul ce obicinuim a bea la masă.

Intrebuințarea Gudronului de Guyot, luat ast-fel la toate mesele, în mod regulat și continuu, e de ajuns a vindecà în scurt timp, guturaiul cel mai înrădăcinat, bronchita cea mai învechită. Se întâmplă adeseori ca să ne vindecăm chiar de ftisia (atac) bine declarată, căci gudronul împedecă descompunerea tuberculelor plămânului, omorând microbii răi, cauzele acestei descompuneri. Este simplu și adevărat.

Dacă cineva voește să vă vândă cutare sau cutare produs, în locul adevăratului Goudron Guyot, nu Vă încredeți, e din interes. Este absolut necesar pentru a obținea vindecarea bronchitelor, catarelor, guturaielor vechi, neglijate și a fortiori astmului și ftisiei, de a cere la farmacie adevăratul Goudron de Guyot.

El se obține din gudronul unui pin de mare special, care crește în Norvegia, și e preparat chiar de Guyot, inventatorul gudronului solubil, ceeace explică eficacitatea sa cu mult superioară tuturor produselor analoage. Pentru a evità orice greșală, priviți eticheta: adevăratul Goudron Guyot poartă numele lui Guyot tipărit cu litere mari și semnătura lui în 3 culori: violet, verde, roșu și oblic, precum și adresa: Maison Frere, 19, rue Jacob, Paris. — Acest tratament costă numai 10 bani pe zi și vindecă.

P.-S. — Persoanele cari nu pot luà gudronul din cauza gustului său special, vor puteà înlocui întrebuințarea lui prin capsulele Guyot cu gudron Norvegian de pin de mare pur, luând câte 2—3 capsule la fiecare masă. Vor obținea aceleași efecte salutare și aceeaș vindecare sigură. Luate imediat înainte de masă, sau în timpul mesei, aceste capsule se digerează ușor cu alimentele, făcând bine și stomacului.

Adevăratele capsule Guyot sunt albe și semnătura lui Guyot e tipărită cu negru pe fiecare capsulă.

Deposit: Maison Frere, 19, rue Jacob, Paris și la toate farmaciile și Drogeriile. Prețul unei sticle cor. 2·50. 1363

Fabrică de licheruri foarte fine

Înființată la 1878.

Premiată: În Sibiiu cu medalia de aur, Londra cu med. de aur și crucea de onoare. ▪▪▪▪▪▪▪▪▪ Bruxela și Paris cu medalia de aur și grand prix. ▪▪▪▪▪▪▪▪▪

Heinrich Rieger

Sibiiu, strada Gușteriței Nr. 7

recomandă licherurile sale excelente precum Rum, rachiuri de drojdii, trevere și :: de prune ca și :: 1337

ȚUICĂ

veritabilă curată pre lângă prețurile cele :: mai ieftine. ::

HEINRICH RIEGER, strada Gușteriței Nr. 7.

1394

Nu întrebuințați altă marcă **decât Para cu drot original**
prevăzută cu marca de scutit

„TUNGSRAM"

Atențiune la fașificări!

Vereinigte Glühlampen- und Elektrizitäts-A.-G., Ujpest 4.

Viță americană altoită

precum și viță americană pentru altoit, cu și fără rădăcini. în diferite varietăți, furnizează renumita și de mulți ani recunoscută ca cea mai de încredere pepinieră.

Fr. Caspari

Mediaș--Medgyes (Nagykükülló vm.)
Serviciu conștiințios. = Soiuri garantate.

Catalogul se trimite la cerere gratis și franco. În catalog sunt publicate mai multe scrisori de mulțumire primite din toate părțile țării, astfel că înainte de a face comanda, oricine poate cere informațiuni în scris sau verbal dela unii proprietari cari au primis acele scrisori și se poate convinge astfel de absoluta încredere ce o pot avea în firma de mai sus. 1314

Cel mai vechiu şi mai mare institut financiar românesc din **Austro-Ungaria**

„ALBINA“

institut de credit şi de economii în Sibiiu

Filiale: **Braşov, Bozoviciu, Elisabetopole, Lugoş, Mediaş şi Mureşoşorheiu**

Agenturi: **Orşova, Sânmărtin, Sânmiclăuşul-mare şi Şeica-mare**

Capital societar	K	**6,000.000·—**
Fonduri de rezervă şi penziuni	„	**2,350.000·—**
Portofel de cambii	„	**17,700.000·—**
Împrumuturi hipotecare	„	**12,400.400·—**
Depuneri spre fructificare	„	**24,500.000·—**
Scrisuri fonciare în circulaţiune	„	**10,000.000·—**

Primeşte depuneri spre fructificare cu **5–5 1/2 %**

după terminul de abzicere, plătind însuşi darea de interese

execută **asemnări de bani la America** şi îngrijeşte încassări de **ceeuri şi asignaţiuni** asupra oricărei pieţi, mijloceşte tot felul de **afaceri de bancă.** — Orice informaţiuni se dau gratis şi prompt atât de Centrala din Sibiiu, cât şi de filialele şi agenturile institutului.

Direcţiunea.

782

AGRICOLA

întreprindere de maşini agricole şi motoare

BUDAPEST, V., Kóráll-utca 9

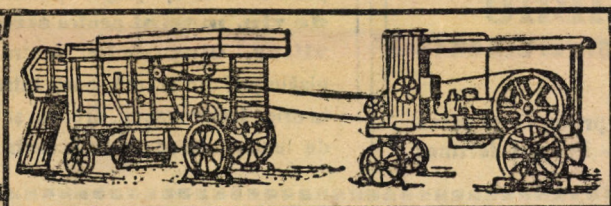

Ce e bun e şi ieftin!

Ce e bun e şi ieftin!

Tot felul de uleiuri şi cerate

Tot soiul de articoli tehnici

Motoare de uleiu brut **originale** şvediane şi **originale Diesel** pentru instalaţiuni de mori şi pentru alte scopuri industriale.

Motoare de benzin şi uleiu brut pentru garnituri de t. eierat, cari funcţionează în toată ţara spre deplină îndestulire a cumpărătorilor.

Se află pururea în depozit. 1371

Preţuri moderate. — Condiţiunile cele mai favorabile de solvire în rate pe mai mulţi ani. — Catalog de preţuri şi deslusiri de specialitate se dau la cerere gratuit şi franco.

—— **Corespondenţă românească.** ——

Banca generală de asigurare mutuală

„Transsylvania“

asociaţie cu garanţie limitată în Sibiiu (Nagyszeben)

recomandă încheierea de 767

asigurări pe viaţă în cele mai culante condiţii de polite (pentru învăţători confesionali şi preoţi români avantagii deosebite).

Ca speciale combinaţii deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3%

Asigurări simple şi mixte cu participare de 40% la câştig.

Asigurări mixte cu solvirea necondiţionat de două ori a capit.

Asigurări de foc deasemeni cu premii foarte ieftine!

Dela fondarea „Transsylvaniei“, sau plătit prin acest institut:

Capitale asigurate pe viaţă	K	5.458,689·43
Pagube de incendiu	„	5.456,645·67
In total a fost la Transsylvania la 31 Dec. 1912 — asig. pe viaţă	„	11.749,710·—
In total a fost la Transsylvania la 31 Dec. 1912 — asig. de foc	„	133.667,241·—
Capital de fondare şi rezerve	„	2.603,400·—

Informaţiuni şi prospecte să dau în orice moment gratuit la Direcţiune şi la toate agenturile.

Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achizitori), cari au legături bune la oraşe şi la privilate, să primesc în serviciu totdeauna în cele mai favorabile condiţiuni.

Pentru curăţirea

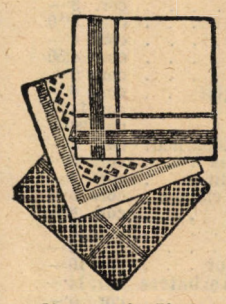

Singura vânzăterie cu rambursă prin:

unui mare magazin de fabrică de batiste de buzunar, care şi-a sistat lucrările în urma războiului din Balcani, am cuprins şi le punem spre vânzare 100.000 duzine de batiste de buzunar. I-se îmbie deci oricui ocaziunea rară de a cumpără pe lângă **un preţ de batjocură** cele mai **excelente batiste de buzunar,** cari sunt lucrate din cea mai bună aţă albă şi cu mărgini învărgate de in. Aceste batiste de buzunar se află gata în depozitul nostru şi sunt atât în **colori albe lucii,** cât şi în colori **albe cu mărgini de diferite colori** precum şi **în colori întregi. Aceste batiste a costat mai înainte per duzină 6 cor.** — De prezent ele să vând acum ocazional, pe lângă preţurile ieftine, mai jos indicate:

1/2 duzină batiste de buzunar costă numai cor.	**1.95**
1 „ „ „ „ „ „ „ „	3.70
3 „ „ „ „ „ „ „ „	10.—

M. SWOBODA, Wien, III/2

Hiessgasse 13—348. 1455

Carte nouă:

ANECDOTE

cu un adaus: „Insemnări autobiografice“

de

Teodor V. Borza

1150

Variatul şi bogatul cuprins al acestei broşuri e următorul:

În loc de prefaţă
Din viaţa preotului Teodor V. Borza, autobiografie
Rîs căscat
O predică frumoasă
Reamintire din anul 1842
Sasul şi Românul
Solerul la Milenin (1897)
Popa săsesc şi predica
Sasul şi boii
Un voinic cu alt voinic
Solerul la vânat
Sasul curagios
Cula merge la petit
Cula larăşi la petite
Un toast, ţinut la adunarea despărţământului Asociaţiunei la Mediaş, în 28 August 1893
Un mire cinstit în coteţ
Ţiganul cinstit
Ţiganul vânător
Ţiganul husar
Nădragii Ţiganului
Sasul păcurar
Ţiganul cărturar — Păscălerul
Ingropăciunea Vaivodului
O predică pe un vârf de saică
Un toast
La Sângiorz, gratulare d-lui protopop Georgiu Simu
Un petitor surd
O nuntă ţigănească

Se poate procura cu preţul de 60 bani, trimişi înainte, dela Librăria „Foii Poporului“ în Sibiiu, precum şi dela autor în Boarta (Mihályfalva) u. p. Şeica mare (Nagyselyk)

Ah vai! | **La tusă, răguşeli** | **Trăiască!**

şi flegmă ajută repede şi sigur 1262

Pastilele de piept Egger

cari au un gust excelent şi nu vîolează pofta de mâncare.

De carton: 1 şi 2 coroane

Carton de probă: 50 fil.

De vândut în fiecare farmacie şi drogerie

Trebue să mă înec în această tusă afurisită.

Fabrica: A. EGGER şi FIIUL liferant de curte ces. şi reg., WIEN.

Pastilele de piept ale lui Egger m'a scăpat repede.

De căpătat: ÎN SIBIIU la farmaciile: Guido Fabritius, Carol Mörscher, T. C. Molnár, Carol Müller, Eugen Rummler, Carol Pissel, Albert Zink.

ÎN SEBEŞUL-SĂSESC: În farmaciile: Stefan Heitz, I. C. Reichard şi Walter Metz.

Vinuri minunate!

1272

Din cauza unei mari rezerve de vinuri, se vând prelângă preţuri moderate vinuri garantat naturale din anii 1908, 1910 şi 1911 în diferite calităţi la

Heinrich Rieger

Prăvălie mare de vinuri

SIBIIU, strada Guşteriţii Nr. 7

Vânzare în mic şi mare

8 zile de probă

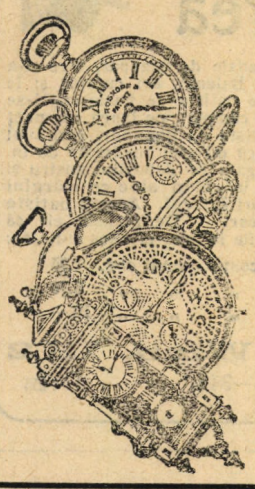

trimit la ori-şi-cine cu rambursă din oroloagele de mai jos (în care timp se pot schimba ori cere banii retur) şi anume:

Orologiu american de nichel	cor. 2·80
„ patent Roskopf	cor. 3·—
„ american Goldin	cor. 3·50
„ de tren Roskopf	cor. 4·—
„ Roskopf cu 2 capace	cor. 4·50
„ lat	cor. 5·—
„ cu 2 capace, imitaţie de argint	cor. 6·—
„ de aur 14 carate	cor. 18·—
„ original Omega	cor. 20·—
„ deşteptător de concurenţă, 12 cm. înalt	cor. 2·—
„ „ marca Junghaus	cor. 3·—
„ „ cu cadran Radium	cor. 4·—
„ „ Radium, cu 2 clopote	cor. 5·—
„ „ „ 4 „	cor. 6·—
„ „ cu muzică	cor. 8·—
„ pendulă, 75 cm. înalt	cor. 8·—
„ „ cu sunet de clopot	cor. 10·—
„ „ cu automat de muzică şi batere	cor. 14·—
„ rotund cu deşteptător.	cor. 6·—

Garanţie pe 3 ani în scris. — Trimiterea prin rambursă.

Max Böhnel, = WIEN, IV. =
Margarethenstrasse 27/750

1405 Lista de preţuri originală de fabrică se trimite gratis

„Compagnie Generale Transatlantique"

Linia Franceză Linie regulată directă de vapoare repezi

Havre—Newyork şi Canada

preste Basel (Elveţia) şi Paris 1206

Cancelaria: BUDAPEST, VII, Baros-tér 15 Telefon: József 14-87

NEIGE DE FLEURS e cea mai nouă ştiinţific lucrată

Cremă pentru mâni şi faţă

şi cea mai bună mijlocire igienică a timpului prezent.

Tuba 80 fileri De vânzare în tot loc. **Doza cor. 1·60** 1327

Beutură escelentă şi cu gust bun care produce sânge. — Recomandă de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescenţă. Influenţează producerea sângelui, întăreşte muschi şi nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinţi.

Preţul unei sticle mari Cor. 3·50, una mică Cor. 2·—. Se capătă în toate apotecele. 891

Depozitul principal la:
GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiiu.

Binecunoscutele **resturi** de Moravia
Rochii de dame din Loden
sunt ieftine şi se află în cea mai bună calitate numai la firma
I. Ingrowitzer Webwarenerzeugung
JOSEF MASIK
în INGROWITZ, Mähren (Austria).
Aceste stofe de lână (Loden) sunt o *marfă minunată pentru revânzători*, de oarece sunt foarte iubite de dame. — Cereţi oferte. 1232
Corespondenţă germană

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188 Postsparcassa ung. 29.349

Banca generală de asigurare

societate pe acţii în Sibiiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înfiinţată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania şi Ungaria.

Prezidentul direcţiunii: **PARTENIU COSMA**
directorul executiv al „Albinei"
şi prezidentul „Solidarităţii"

Banca generală de asigurare

face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului şi asigurări asupra vieţii în toate combinaţiunile. Mai departe mijloceşte: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor şi contra grindinei.

Toate aceste asigurări BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE le face în condiţiile cele mai favorabile. Asigurările să pot face prin orice bancă românească, precum şi la agenţii şi bărbaţii de încredere ai societăţii. — Prospecte, tarife şi informaţiuni să dau gratis şi imediat 422

Persoanele cunoscute ca cumpărători buni şi cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societăţii

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE

dă informaţiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare. Cei interesaţi să se adreseze cu încredere la:

Banca generală de asigurare
Sibiiu-Nagyszeben — Edificiul „ALBINA"

ANDREAS PAKSA

turnătorie de metal şi artă
SIBIIU
Str. Margarethen 18

Liferare promptă şi lucru solid! — Preţuri ieftine!

se recomandă pentru esecutarea a tot felul de greutăţi (măsuri), pumpe pentru bere, pipe pentru buţi de vin, maşini pentru stropirea viilor, clopotele pentru vite, pisăluguri din aramă, părţi întregitoare la orice fel de maşini, precum şi tot felul de lucrări, ce se ţin de aceasta branşe.

Atenţiune!

50.000 perechi de ghete!

4 perechi de ghete numai Cor. 7·90

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plăţile, am fost încredinţat a cheltui o mare cantitate de ghete adânc sub preţul de fabricare. Deci eu vând fiecăruia 2 perechi ghete cu şinoare, pentru domni şi 2 perechi pentru dame, de piele brună sau neagră, galoşată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4 părechile costă numai K 7·90 Trimitere per rambursă.

S. Lustig, export de ghete
Neu-Saudez, 54/p, Austria
Schimbul e admis sau banii retour.

Hagerbräu

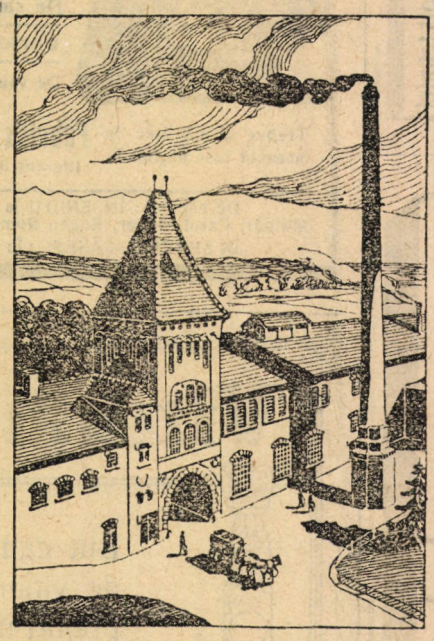

FRAŢII HAGER
= Bererie în Sibiiu =

recomandă escelentele şi durabilele
Beri pentru export

Bere albă Lager
şi
= Bere Bock =

Serviciu cu preţuri moderate!!

Hagerbräu 1078

La comande dela orice firme, despre care ai aflat din Foaie, **să aminteşti** totdeauna, că ai cetit inseratul respectiv în **„Foaia Poporului"** ca astfel să fii servit bine, grabnic şi ieftin

„Tipografia Poporului"